

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE RUIMTE VAN EEMNES
2 juli 2026

1. Opening

De voorzitter: Goed, dames en heren, het is 20.00 uur, dus ik wil graag beginnen. En dan open ik bij dezen ook de Commissie Ruimte. En ik heet eenieder van harte welkom, mensen op de publieke tribune. Vanuit de commissie heb ik een aantal berichten van verhindering. Dat is bij de fractie van PRO mijnheer Van den Brink en die wordt verder niet vervangen. Bij de fractie van het CDA mijnheer De Heus en die wordt verder ook niet vervangen. En bij de fractie van DorpsBelang mijnheer Bosma en die wordt vervangen door mijnheer Kouwenhoven. En verder is de commissie dan compleet. Welkom. En dan kijk ik naar mijn rechterzijde en daar hebben we het college zitten, mijnheer Eek en vers van de pers mijnheer Vos. Welkom aan het college. We hebben een tweetal vergaderingen. We beginnen eerst met een korte commissievergadering, daar hebben we ook een inspreker voor. En dan wilde ik met u een tweetal agendapunten behandelen. Dat betreft de informatienota over het proces van het tweede zonneveld en daarbij als bijlage het principeverzoek van NOVAR. En het tweede gedeelte betreft een informatienota en wat aanvullende bijlages omtrent het overdrachtsdocument met betrekking tot de RES, in brede zin. En ik geef vooraf ook eerst het woord aan de wethouder om een korte introductie, dan wil ik met u nog, als er mogelijkheid is, de rondvraag doen en dan wil ik de Commissie Ruimte afsluiten. En dan wil ik overgaan tot een soort benen op tafel-vergadering of -gesprek, die is trouwens ook gewoon openbaar. En daar zal eerst een korte toelichting worden gegeven vanuit de ambtelijke organisatie en daarna zal NOVAR met u een presentatie laten zien. En daarna gaat u in werkgroepjes of werkvormen uiteen, want u heeft allemaal kleurtjes gekregen, net zoals ik, dus dat zal zo meteen wel worden toegelicht wat precies daarvan de bedoeling is. Maar ik wilde dat wel even als een aparte vergadering en als een soort been op tafel-vergadering aanstippen. En uiteindelijk zal dat resulteren in dat we schriftelijk een terugkoppeling hiervan krijgen, maar dat volgt te zijner tijd dan wel. Dat is de volgorde voor vanavond. Ik kijk eens of u het daarmee eens bent? Dan, voordat ik begin met de inspreker, dat is mijnheer Mulders, die heeft zich aangemeld, kijk ik nog even naar de zaal of er nog andere mensen zijn die willen inspreken die zich nog niet hebben aangemeld. Niet? Dan blijft het alleen bij mijnheer Mulders. En voordat ik begin met de inspreker wilde ik het woord geven aan wethouder Vos voor een korte inleiding. Aan u het woord, mijnheer Vos.

De heer Vos: Voorzitter, dank u wel. Voor het eerst mij te richten tot de raad, de commissie, op een portefeuille waarvan ik vorige week merkte van, die kon weleens in mijn mandje terechtkomen. Dus ik ben me enorm gaan inlezen in de dynamiek en ik moet zeggen, de voortvarendheid van het bestuur en de organisatie die maakte dat ik hier de aftrap mag gaan verrichten. Toch even een klein stukje intro. Wim Vos, wethouder, acht jaar geweest in de gemeente Leusden. Portefeuille, vijf jaar heb ik onder meer financiën, maar ruimtelijke ordening en wonen waren vooral mijn portefeuille. En duurzaamheid, daarvan kan ik gerust zeggen: dat speelde in Leusden ook nogal direct in de politiek. De windmolendiscussie is groot gevoerd en dat maakte ook dat ik, zeker als onderdeel van het college, goed mee heb gekregen welke uitdagingen er zijn, welke dynamiek er speelt in onder meer de restopgave, maar uiteindelijk ook de toekomst waar we naartoe gaan, dat dat goed voor ons allen helder moet zijn. Wat gaan we doen en hoe gaan we dat doen? Nou ken ik niet alle dynamiek, dus ik hoop dat u mij een beetje helpt. Ik ben bereid alle vragen te beantwoorden, maar tegelijkertijd, misschien kan ik ze niet. Gelukkig zit mijnheer Eek naast me en de ambtelijke organisatie zie ik hier ook als ondersteuning, dus ik hoop dat we een goede avond met elkaar hebben.

De voorzitter: Dat laatste gaan we vanuit en dan komt het vast en zeker wel goed. Dank voor de korte introductie.

2. Bespreking Raadsinformatiebrieven

1. Processtappen in ontwikkeling tweede zonneveld

De voorzitter: En dan ga ik over naar u als commissie. En zoals aangegeven beginnen we eerst met de informatienota omtrent het proces van het tweede zonneveld en daaraan gekoppeld een bijlage over het principeverzoek van NOVAR. Dat laatste komt natuurlijk ook in het tweede deel van de avond terug, maar het is een bijlage. Dus ik wilde een rondje maken en dan kijk ik ... Voordat ik ... We gaan eerst het inspreken doen, dat klopt. Mijnheer Mulders, neem me niet kwalijk, ik was u bijna vergeten. Aan u het woord, mijnheer Mulders.

De heer Mulders: Dat gebeurt niet vaak, dat ik vergeten word en over het hoofd word gezien.

De voorzitter: Dat was ook niet expres hoor. Gaat uw gang.

De heer Mulders: Allereerst, bedankt voor de mogelijkheid om in te spreken. Ik moet het kort houden, begreep ik van mevrouw De Graaf, dus vijf minuten. Ik heb het geprobeerd, om dat zover te krijgen. Ik heb hem ook uitgeprint, dus u kunt het later teruglezen als ik ...

De voorzitter: Het verzoek is of u de microfoon iets bij ... Want dan bent u wat ...

De heer Mulders: Zo beter? Ik ben een beetje hees. Zoals altijd bedank ik de commissie voor de mogelijkheid om in te spreken en onze visie als bewoner aangaande het zonneveld en de plannen toe te kunnen lichten. Vooral nu er nieuwe mensen aanwezig zijn, nieuwe raadsleden en een nieuw college, nieuwe wethouder, is dat belangrijk. In mijn eerdere inspraak in januari heb ik al aangegeven dat ik niet per se een tegenstander ben van het zonneveld en het prefereer boven de optie van windmolens. Kernenergie was nog beter geweest, maar daar mochten we niet over praten toen ik deelnam in het burgerforum in 2023. De uitslag van het burgerforum is samengevat in het rapport van Populytics van 21 december 2023, dus als mensen zich vervelen, kunnen ze het daar ook nog even teruglezen. Liever een zonneveld dan windmolens, met kanttekeningen voor natuur en de landelijke inpassing. Een zonneveld van 25 hectare of meer is overigens nauwelijks in te passen in de natuur. Rijdende over de A1 naar de A27 is al niet te ontkomen aan het bestaande veld. Het nieuwe veld van 25 hectare of meer wordt het visitekaartje of de eerste indruk die mensen gaan krijgen van Eemnes als je over de A27 aan komt rijden, het landelijke is er dan wel van af. De ingegeven motie en dictum over landschappelijke inpassing is alleen uit te voeren met hoge bommenrijen, hetgeen de opwek van energie niet ten goede komt. Zonne-energie, moet ik zeggen. Ofschoon daar door de ontwikkelaar wordt aangegeven, in het principeverzoek van 27 februari, dat woningen meer dan 200 meter van het veld afstaan, is dat zeker niet in alle gevallen waar. Daarnaast worden in concepttekeningen stukken grond meegenomen die niet onder contract staan. Er zijn recreatiepaden ingetekend die over eigen grond voeren en niet in de ontwikkeling meedoen. Sterker nog, die gronden zijn niet te bereiken. Pijlen lijken richting te geven over paden naar de Wakkerendijk, over ons grondgebied, dat kan helemaal niet, en over een ander landweggetje wat ook niet in de ontwikkeling zit. Ons grondgebied, onze weiden en Het Hooiveld wordt volledig omsloten in de nieuwe ontwikkeling van het zonneveld. In het principeverzoek staan allerlei voorstellen om te doen geloven dat het zonneveld gaat helpen in de verbetering van de ecologie. Hazen zouden erbij gebaat zijn, hoewel die momenteel al in groten getale, grotere getale dan ik ooit heb gezien,

aanwezig zijn. Daarnaast zijn er egels, uilen, hermelijnen, buizerds. Alles zit er, op het achterveld. Er wordt aangegeven om in dat relatief al hoger gelegen gebied stuwen aan te brengen teneinde het grondwaterpeil verhogen en daarmee flora te bevorderen. Het gebied ligt tussen weidegebied van paarden en schapen. Hoewel bevordering van flora uiteraard goed ligt, dient wel rekening gehouden te worden met de ongebreidelde groei van giftige planten, zoals Jacobskruid, schermplanten zoals de berenklauw en dat soort zaken, dus het is een gebied wat gevoelig is voor dit soort zaken en er zit ook een paardenhouder aan de andere kant. In principe wordt dat dus een ongewenste en onacceptabele situatie die grote impact heeft op ons weidegebied en ons hooiland. Als er geen grondwater meer wordt opgepompt bij staking van de teling van de graszoden, zal het grondwaterpeil sowieso al gaan stijgen. Het stijgen van het grondwater op dit hoger gelegen gebied, relatief dan gezien, zal mogelijk een negatieve impact hebben op de oudere bebouwing langs de Wakkerendijk, die immers lager ligt, en bij te verwachten grotere stortregens in de toekomst. De wetering, die evenwijdig loopt aan de Wakkerendijk, gaat daarbij onvoldoende soelaas bieden, omdat die hoger ligt dan de Wakkerendijk. En water stroomt, zoals ik net hoorde, altijd van hoog naar laag. In de toelichting van deze avond wordt aangegeven dat een totale opwek van 35 gigawattuur per jaar is gewenst. Dit zou moeten worden opgewekt op twee locaties: zoeklocatie B voor 25 gigawattuur en zoeklocatie A voor 10 gigawattuur. Op locatie A is er geen enkele ontwikkeling geweest, noch zijn er door de gemeente of de ontwikkelaar daar stappen toe genomen, ondanks herhaalde vragen daarover. In het principeverzoek van 27 februari 2026, dat dient voor een schier onomkeerbare opstarten van de ontwikkeling van het veld, staan een aantal zaken die aandacht vragen van uw commissie en de raad. Opbrengst van het veld, er wordt gesproken over 21 gigawattuur voor 25 hectare. In de afgelopen maanden is de terminologie een aantal keren aangepast. Er werd gesproken over hectare, er werd gesproken over kilowattuur, over gigawattuur, piek. Het wordt allemaal door elkaar gebruikt en wordt bijna ... Het is in ieder geval moeilijk om zonder hele goede kennis te blijven volgen. Ik zou willen vragen dat u daar goed aandacht aan blijft geven. Opbrengst in Nederland is, gezien het aantal zonuren en klimaat, techniek en de hoeveelheid panelen in de voorgestelde zuid-opstelling en aangegeven ruimte tussen de panelen, meer richting de 0,8 gigawattuur per hectare, misschien met betere techniek nu iets hoger. Men plaatst de landschappelijke inpassing buiten de 25,4 hectare van de initiatiefnemer en neemt gemakshalve ook tussenliggend terrein maar even mee voor een betere presentatie ten behoeve van de vergunning, waaronder ons landgebied, onze grond. Ik ben er bijna. Samengevat: het document waar u op moet beslissen, geeft uiteraard de zaken heel positief weer. Echter de zaken die aandacht behoeven voor de te maken keuze hebben volop uw scherpheid nodig ten einde planmatige problemen en ook financieel. Als de SDE-subsidie vervalt na 15 jaar, niet ten laste laten komen voor de burgers van Eemnes. Ten overvloede, nogmaals, het volledig omsluiten van onze grond door de plannen is voor ons niet aanvaardbaar, gezien de vragen en nog te ontwikkelen ideeën.

De voorzitter: Dank voor uw inspraak. Ik ga bij u even de commissie langs, indien er aanvullende vragen zijn, en dan begin ik bij de fractie van D66. Mevrouw Wiering.

Mevrouw Wiering: Dank u, voor uw inspraak en wat mij betreft was die uitermate duidelijk.

De voorzitter: PRO, mijnheer Van der Kolk.

De heer Van der Kolk: Dank u wel voor uw inspraak en helder verhaal in die zin. U begon uw verhaal met dat u niet per se tegenstander bent. U heeft een aantal vragen opgeworpen, een aantal deel ik in die zin ook en die komen wellicht vanavond ook nog wel aan de orde, maar ik was even benieuwd, want daar sluit ook mee af: de plannen zijn niet aanvaardbaar, maar wanneer zouden ze wel aanvaardbaar zijn? Wat moet er concreter op tafel liggen zodat u zegt, dan wordt het voor mij aanvaardbaar?

De heer Mulders: Dat is een concrete vraag. Goede vraag, wij hebben in het begin ook gewoon meegedaan met de gesprekken met NOVAR en uiteindelijk kwamen we daar niet uit op het gebied van vragen. Vragen moet ik niet zeggen misschien, maar in ieder geval geen duidelijkheid voor de lange termijn. De contracten worden afgesloten met grondeigenaren voor 31 jaar, geloof ik, inclusief de ontwikkeling. Het zonneveld wordt ontwikkeld, voornamelijk op het gebied van Gramefo, van de familie Fokker. Dat is 25,4 hectare, dat wordt los ontwikkeld, dus de stukken grond die daarnaast zitten, kunnen los afgestoten worden. En de contracten die daarmee gemoeid waren, die konden niet ... Het is niet een ontwikkelgebied, het is op een gegeven moment het gebied van Gramefo. En dan die andere twee stukken ook, dus als er na 15 jaar geen rendement zit op het terrein kun je verwachten dat op een gegeven moment bepaalde stukken grond weer worden afgestoten. Ik zeg niet dat het gebeurt. Wanneer is het wel aanvaardbaar? Voor ons is het niet aanvaardbaar dat wij totaal omsloten worden. Ik heb daar voorstellen voor gedaan aan verschillende partijen, ook aan de gemeente, aan de wethouder, aan Marco Radstake. Die kunnen daar niks in doen, dat begrijp ik ook wel, maar voor die voorstellen sta ik open om daar nog verder over te praten. Dat is het.

De heer Van der Kolk: Helder, dank. Dan gaan we vanavond eens kijken hoe we de zaken wat verder kunnen concretiseren en hoe dat dat uitpakt. Dank u wel.

De voorzitter: De VVD, mijnheer Van Kempen.

De heer Van Kempen: In ieder geval heel erg bedankt voor uw verhaal. Wel ook deels een beetje dezelfde vraag als dat PRO al gesteld heeft. Alleen wat ik nog niet helemaal goed begrijp, de twee grootste redenen waarom dit plan niet aanvaardbaar is, is dus omdat uw land wordt omsingeld door ontwikkelingen en omdat het eigenlijk niet een groot geheel is qua de ontwikkelingen die plaats zullen vinden met visie op het afstoten van de stukken grond?

De heer Mulders: Als je over de lange termijn gaat kijken, dan zou het totale gebied ... U geeft de vergunning af voor het totale gebied en dan zie je op een gegeven moment in de ontwikkeling van het gebied dat daar drie grondeigenaren in zitten. Tenminste, toen wij nog meededen, waren dat drie grondeigenaren. Waar ik op een gegeven moment scherper werd, was dat er batterijen en accu's zouden moeten worden geplaatst, maar die kwamen niet in de ontwikkelingsovereenkomst die wij zouden moeten afsluiten naar voren en dat gaf bij mij de trigger, dat betekent dus dat je de contracten onafhankelijk van elkaar ook kunt afstoten. En dat hebben we ook allemaal met juristen laten doorkijken en dan kom je op een gegeven moment op een afweging dat je zegt van, dit is te risicovol voor ons om daar ons ... Eigenlijk heb ik gezegd: het enige contract waar ik langer dan 30 jaar mee heb gedaan, is met mijn vrouw, daar ben ik mee getrouwd en daar heb ik me aan gecommitteerd. Was dit jaar 40 jaar, maar er moet wel een hele goede reden zijn om op een gegeven moment jezelf zo lang te committeren en het moet wel goed voelen.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA, mijnheer Seldenrijk.

De heer Seldenrijk: Ik heb verder geen aanvullende vragen, straks bij de behandeling komt het nog verder aan de orde, denk ik.

De voorzitter: Dat denk ik wel. En dan als laatste nog mijnheer Kouwenhoven namens DorpsBelang.

De heer Kouwenhoven: Dank u wel, voorzitter. Even voor de beeldvorming, daar hangt een hele mooie kaart daarzo. Over welk stukje grond praten we, van u?

De heer Mulders: Het stukje wat er heel erg insteekt.

De heer Kouwenhoven: Aan de onderkant?

De heer Mulders: Aan de zuidkant, inderdaad.

De heer Kouwenhoven: Maar tot halverwege?

De heer Mulders: Tot halverwege, ja.

De heer Kouwenhoven: Dan is dat duidelijk voor ons. Dank u wel.

De heer Mulders: Het stukje wat niet ingekleurd is, denk ik? Ik heb mijn bril niet op, ik heb een leesbril.

De voorzitter: Dat was het? Dan was uw inspraak denk ik helder, dan dank ik u. En dan gaan wij nu over tot u, commissie, en dan was ik bij de ronde begonnen bij D66, dus dan begin ik daar nu ook weer. Mevrouw Wiering.

Mevrouw Wiering: Excuus, voorzitter. Ik had het even gemist, maar we gaan nu met de principeverzoeken ...

De voorzitter: Zoals bij de vaststelling van de agenda gaan we eerst naar de informatienota, dus met het proces voor het tweede zonneveld. En daarbij zit een bijlage, maar ik zeg er wel bij: die bijlage is natuurlijk des NOVAR's en dat komt zo meteen allemaal, dus mijn advies is daar niet inhoudelijk helemaal op in te gaan, want dat is ter informatie. Dat komt later, dus het gaat met name over het proces tot nu toe en het proces wat nog te volgen gaat worden.

Mevrouw Wiering: Ik denk dat het proces zoals dat in de nota staat, de stappen wel duidelijk zijn, maar vervolgens gaan de meeste vragen dan inderdaad over het stuk, het principeverzoek. Daar staan dingen in, heel erg globaal, waar je eigenlijk niet zo heel erg veel mee kunt, maar als u niet wil dat ik daar nu mijn vragen en opmerkingen over maak, dan wordt het een beetje lastig discussiëren, denk ik.

De voorzitter: Het is een bijlage die hoort bij een RIB en formeel mag u daar dan in de commissie wat van vinden.

Mevrouw Wiering: Dan denk ik dat ik dan maar toch doe wat ik ...

De voorzitter: Natuurlijk, ambtelijke ondersteuning is er, dus die kan druk meeschrijven om naar eer en geweten dat zo meteen netjes te beantwoorden.

Mevrouw Wiering: Prima. Om te beginnen wil ik graag opmerken dat het heel erg handig zou zijn als in alle stukken over of megawatts of gigawatts of terawatts gesproken wordt, want ik ben alsmaar aan het proberen de dingen om te rekenen met converteertabellen en dat is niet echt makkelijk. En dat leidt dan tot mijn tweede opmerking, want als ik het goed begreep, gaat dit project minimaal 25 gigawatt opbrengen. Dat is wat er staat en dat zou dan, als ik het goed berekend heb, een kwart moeten opleveren van wat in onze hele rechtsregio opgeleverd moet gaan worden. En dan denk ik: voor zo'n klein plaatsje als Eemnes is dat best wel heel erg veel. De andere vraag is: er ligt al een zonneveld met een aansluiting waarvan maar de helft wordt gebruikt, daar heeft de gemeente ooit heel veel geld voor betaald. Gaat de andere helft van die aansluiting nu gebruikt worden voor dit zonneveld? Kunnen we daar wat mee? Dan kom ik bij het stukje over de locatie en

locatiekeuze. Wat wordt er nou precies bedoeld met netneutraal aansluiten? Er moet ook een nieuwe woonwijk komen die middels zonnepanelen hun warmtepompen moeten laten werken. Gaat dat elkaar niet bijten, tussen aanhalingstekens? En dan over het beleid: wat is het precieze beleid ten aanzien van netcongestie en de onbalansmarkt? Sinds 1 januari bestaat de wet energie delen, daarover is niets opgenomen in dit document. Aangezien het zonneveld er pas over een aantal jaren zal liggen, zou ik daar wel iets over willen lezen. Wat is er in de toekomst wellicht mogelijk op dit gebied en waar hoort de anterieure overeenkomst in de planning te staan? Waar zijn we nu? Bij 5.2, over de participatie. Zo opgeschreven ziet het er goed uit, maar er staat niets concreets in. Hoe gaat u bedrijven en particulieren werven om te investeren? Gaat de coöperatie van Eemnes energie meedoen of wordt er voor dit project mogelijk een nieuwe coöperatie opgericht? Wat is de ervaring van NOVAR hiermee bij andere projecten? Is de gemeente eventueel bereid te investeren, mocht dat 50 procent lokaal niet lukken via een coöperatie of de Eemnessers? Is er een risicoanalyse gemaakt? Dan staat er een stukje over de netaansluiting, daar begrijp ik niet zo heel veel van. Er wordt een groot zonneveld aangelegd met een batterij. De opgewekte stroom kan dus opgeslagen worden, maar dat draagt toch niet bij aan het bestaande probleem van netcongestie? Burgers die zonnepanelen hebben, schieten daar immers niks mee op. Die hebben meer baat bij hun batterijen in hun wijk, speciaal voor de door hun opgewekte stroom. Wat ik wel begrijp, is dat het dus gewoon ook niet zeker is dat het zonneveld überhaupt in gebruik genomen kan worden, gezien de toestand met Liander en Stedin. Het is nog niet duidelijk of dat überhaupt gebruikt kan gaan worden, die stations die er moeten komen. En dan het laatste stukje over de contracten: al deze contracten gaan toch alleen over stroom opgewekt door het zonneveld? Of wordt de batterij ook opgeladen wanneer er sowieso te veel stroom is? En dan bedoel ik dus stroom van bijvoorbeeld de woonwijk die ernaast ligt. Dat waren tot zover de vragen en opmerkingen van D66.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de fractie van PRO, mijnheer Van der Kolk.

De heer Van der Kolk: Dank u wel, voorzitter. Ik bijt mij niet vaak stuk op een dossier, maar ik heb hier toch even wel vaak moeten lezen, waar heb ik het nu precies over? En dat heeft er mede mee te maken dat ik gezien heb dat daar waar het gaat over processtappen, we het vooral hebben over de bestuurlijke processtappen, terwijl we ook een project hebben. En ik merk dat daar nog een soort scheiding tussen zit en dat vind ik dan wel een lastige. En ik denk dat heel veel van de inhoud dan misschien later wel aan de orde komt als het gaat over een batterij, hoe we die batterijen gaan gebruiken, hoe we dat lokaal eigendom gaan inzetten. Maar laat ik mij nu beperken tot twee vragen. In de processtappen wordt aangegeven dat de anterieure overeenkomst al in september wordt aangegaan. Dan zitten we nog volop in planvorming, dus mijn vraag aan het college is: welke onderdelen worden dan in die anterieure overeenkomst opgenomen en wat kan eventueel nog later wijzigen? Het tweede onderdeel gaat over het participatieonderdeel. Er wordt gesproken over participatie, terwijl heel veel zaken in die zin al vastliggen. Er is namelijk al een locatie in die zin gekozen, er zijn en al eisen meegegeven ten aanzien van de landelijke inpassing et cetera. Dus waar bestaat dan die participatie uit? Wat voor keukentafelgesprek heb je nou nog nodig? Ik ben heel benieuwd of daar wat nadere toelichting op kan komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Van Kempen namens de VVD.

De heer Van Kempen: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me best wel vinden in wat D66 en wat PRO Eemnes te vertellen heeft. Ik wilde vragen, omdat het inderdaad voor mij ook niet helemaal duidelijk is: ook aan het einde van het document staan ook gewoon heel veel afbeeldingen en bijlages over de soorten grond en dan denk ik van, heeft dat dan iets te maken met ook de afwatering, zoals wat mijnheer Mulders ook al te vertellen heeft? Dat is mijn vraag die ik nog wil toevoegen aan het college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Seldenrijk namens de fractie van het CDA.

De heer Seldenrijk: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is dat vanavond op de agenda, bespreken van de belangrijkste uitgangspunten, zoals dat ook in de procesmap staat, dus daar wil ik me ook toe houden, eigenlijk. Ik denk dat mijnheer Mulders al een hele mooie voorzet heeft gegeven. Ik zou ook graag aan het college verzoeken om de vragen en opmerkingen die hij heeft gesteld te beantwoorden. Ik zal ze ook voor een gedeelte meenemen. Wat voor het CDA van belang is, is dat het toekomstige, mogelijk toekomstige, zonneveld, om het even netjes te zeggen, geen inhammen of rare hoekjes kent. Oftewel, ik wil gewoon een blok zien, rechthoekig, vierkant, maakt me niet uit, maar geen rare inhammen en rare dingen erbij. Ik denk dat dat voor de landschappelijke inpassing veel beter is. Daarnaast zien we ook liever dat ... Er staat nu een cirkel op de kaart ingetekend, als zoekgebied. We houden hem het liefst een halve slag gedraaid, dat betekent dat het potentiële zonneveld dus verder van de Wakkerendijk komt te liggen en meer langs de snelweg. Dat lijkt ons veel mooier voor de bewoners van de dijk en ook voor de toekomstige nieuwe woonwijk. Ik denk dat veel mooier blijft als je het op die manier aanlegt, dus verder van de dijk vandaan. Mijnheer Mulders gaf ook al aan, we hebben natuurlijk een aantal solitaire bebouwingen zitten aan de Wakkerendijk die veel dichterbij dat zonneveld terechtkomen dan die 200 meter. Dus op het moment dat je wat meer draait, wat meer plaatslaat om zo te zeggen, zoals die nu getekend is, dan komt het in onze optiek beter uit. Toch even een inhoudelijke vraag, waarom die zuid-opstelling? Uiteindelijk zijn wij een groot voorstander van dat op zo min mogelijk meters het meeste energie wordt geproduceerd, om het even heel simpel te zeggen. En volgens mij met oost-west ligt het opbrengstniveau per vierkante meter hoger, dus waarom zuid? Voor de rest wordt nog iets benoemd over die rondweg, de ontsluitingsweg, ook in relatie met grondwater. We zijn natuurlijk nu nog aan het kijken van, mogelijk dat wij onder de snelweg doorgaan. Op moment dat, zoals in het stuk staat, het grondwater omhooggaat, betekent dat dat ons tunneltje onder water staat, mochten we die kant opgaan. Dus die relatie zou ik toch wel graag ergens benoemd willen hebben, want dat heeft wel een op een met elkaar te maken. En verder wordt in dit stuk benoemd dat er rekenschap wordt gehouden met die ontsluitingsweg en die rondweg, maar voor ons is natuurlijk van belang dat dit ook anterieur wordt vastgelegd. Want uiteindelijk, een gedeelte van de gronden die nu particulier eigendom zijn, die zullen we waarschijnlijk nodig hebben voor die duidelijke ontsluiting, zeker als we op een beetje een mooie, landschappelijke manier die rondweg willen inkleden. En ik denk dat ook naar dit dossier gezamenlijk gekeken moet worden. Ecologie, recreatie, landschappelijke inpassing. Mijnheer Mulders begon al over daarvoor het land van de burens te gebruiken in tekeningen, in presentaties, dat soort zaken. Vind ik niet echt netjes en kies en ook niet juist, dus ik zou ook graag zien dat dat soort dingen ook niet benoemd worden, om met grond van de burens mooie ecologische plaatjes te tonen en landschappelijke inpassing. Wat de burens doen, vind ik niet netjes. Dat moet je ook niet doen, want uiteindelijk gaat het over dat stuk grond. Dat is je project en niet erbuiten en zeker geen pijltjes steken over het land van de buurman. Mijnheer Mulders begon erover, en daar schrik ik toch wel een beetje van, dat er verschillende contracten worden gebruikt. Normaal gesproken, als jij dit soort projecten ... Zeker als je ook naar de participatie toe gaat, dan wil je toch als een blok naar buiten komen, als grondeigenaar in de week met een contract werken, lijkt mij, niet met verschillende contracten die dan mogelijk leven. Hebben wij niet zoveel over te zeggen, dat weet ik, maar ik wilde het toch even benoemen. Ik hou er niet zo van, want dan krijgen we verschillende gezichten en belangen en gedoe daarover. Tot zover, voorzitter. Hier hou ik het even bij voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar mijnheer Kouwenhoven namens DorpsBelang.

De heer Kouwenhoven: Dank u wel, voorzitter. Inmiddels is, om een beetje in de terminologie te blijven, het gras voor mijn voeten weggemaaid door mijnheer Seldenrijk. Ik begrijp absoluut de belangen van de

initiatiefnemers en de grondeigenaren, maar wij zitten hier wel voor het algemeen belang, dus ik sluit me echt aan bij wat mijnheer Seldenrijk zegt. En wij hebben natuurlijk in het verleden ook geprobeerd om dat samen te vatten in een motie, waarin we heel duidelijk hebben gezegd dat we eerst een RO-besluit willen nemen voordat wij in gesprek gaan met een initiatiefnemer, juist om problemen te voorkomen met bijvoorbeeld de rondweg, met bijvoorbeeld de bewoners van de Wakkerendijk, stukjes die omsloten worden, wat dan ook. Zodat ze binnen dat gebied kunnen zoeken en dat daar misschien wat meerdere grondeigenaren bij zitten, misschien een grondeigenaar die niet welwillend is, wel welwillend. Dat weten we natuurlijk niet, maar ik denk dat dat de eerste stap is die we hadden moeten zetten en volgens mij hebben we dat in alle vergaderingen die we hiervoor hebben gehad heel duidelijk gemaakt, dat die volgorde eigenlijk aangehouden moet worden. Aan de overkant werd het ook al gezegd, over dat het wel een heel groot zonnepark is voor het kleine Eemnes. Dat is ook de reden waarom we destijds hebben gezegd dat we in gigawatt, gigawattuur voor de duidelijkheid, wilden afspreken in de RES, omdat de opbrengsten steeds groter worden. Dan zou je met een wat minder grote oppervlakte dezelfde opwek kunnen op opwekken, waardoor je het wat makkelijker landschappelijk kan inpassen, zonder dat dat een nog grotere impact heeft. Maar dat zijn even de inhoudelijke dingen, de rest is natuurlijk al gezegd door mijn voorgangers. Wat mij ook nog opviel, was een stukje over de planning die erin staat. Daar heb ik nog wel een vraag over, want er staat heel duidelijk in dat het indienen van de vergunningen begin 2027 is, de besluitvorming daar achteraan in '27 en de start bouw eind 2031. Daar zit drie jaar tussen. Ik vraag me dan ook af: waarom zit die tijd daartussen? Waarom is dat drie jaar? Heeft dat met de netcongestie te maken? En als het met de netcongestie te maken heeft, waarom zitten wij nu al zo vroeg in het proces, terwijl we weten dat we zo meteen over twee jaar klaar zijn en dat we geen vertraging oplopen van drie jaar? Daar ben ik wel benieuwd naar, hoe dat precies zit? Of dat het een andere reden heeft, dat kan natuurlijk ook. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Een aantal inhoudelijke politieke vragen, een aantal, denk ik, ook technische vragen die het college, denk ik, zal overgeven aan de ambtelijke organisatie. Dan kijk ik naar mijnheer Vos.

De heer Vos: Dank u wel. Ik merk grote betrokkenheid bij dit onderwerp, laat dat duidelijk zijn. En daar kritisch, maar ook wel het besef dat wij een toekomst ingaan die wellicht wat andere dynamiek oplevert dan we de afgelopen vijftig tot honderd jaar hebben meegemaakt. En heel veel vragen, daar ben ik al hartstikke blij mee dat die gesteld worden, want die geven ook aandachtspunten mee, juist voor de ontwikkelaars. Ik hoop dat ze mee hebben zitten schrijven nu en anders straks zeker ook nog eens een keer dat u ze benoemt, de vragen, de aarzelingen, de opmerkingen, de aandachtspunten. De inspreker gaf ook zeker een aantal aandachtspunten mee, die ook nog weer door de diverse fracties werden bevestigd. Neem alleen het tunneltje wat ik nu in verband zie, ook met die hoge waterstand, waarvan ik denk van, dat is een aandachtspunt waar goed rekening mee gehouden gaat worden. Licht ik er eentje uit. Heel veel gaat toch over de techniek en dan ga ik wel naar mijn overkant kijken. Als het gaat over het proces dan is het wel zo, in zijn algemeenheid merken we dat netcongestie op dit moment natuurlijk een enorm probleem is. Huisaansluitingen staan op trede drie. Als wij de netcongestie de baas willen zijn, staan we met zijn allen staan aan de lat. En de TenneT en de Stedin geven aan dat als het gaat om congestie verzachtende maatregelen, die komen voor en dat heeft te maken met het feit dat congestieverzachting ook maakt dat er meer ruimte is voor andere aansluitingen. Het is op dit moment razend krap, eigenlijk zit het gewoon al dicht. Dat is het signaal wat wij meekrijgen en alles wat we doen om congestieverzachtend maatregelen toe te passen dat helpt. Ik kijk toch even naar de overkant, want het is ontzettend veel techniek.

De voorzitter: Inderdaad. Ik heb getracht om alle vragen zo goed mogelijk mee te schrijven, dus ik zal u ook meenemen. Ik zag ook dat u druk aan het schrijven was, dus mijnheer Radstake, welkom.

De heer Radstake: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ik zou het fijn vinden als u per fractie gewoon de punten kan afgaan. Politieke dingen is des colleges, zeg ik er maar even bij.

De heer Radstake: Dank u wel. Ik heb ook getracht mee te schrijven. Het waren best wel flink wat vragen, gelukkig niet altijd allemaal nieuw. Ik denk dat sommige vragen al vaker ook voorbij zijn gekomen in de raad. Om te beginnen even met de fractie van D66, er werd geduid op het feit dat Eemnes met de opgave van de RES nu een groot deel zou invullen met het zonneveld. Moet ik even een korte toelichting op geven: de regionale energiestrategie, daar hebben wij als regio 0,5 terawattuur, dan moet ik toch even gigawatts en terawatts door elkaar gaan gooien, afgesproken en 0,1 terawattuur daarvan is zon, in de hele regio, dus dat is 20 procent van de totale opgave wat ligt op het gebied van zonnevelden. Opgeteld, als wij het bod realiseren zoals wij dat gesteld hebben, dus de 2 zonnevelden die wij nu hebben aangeboden, plus het zonneveld dat er al ligt, zitten we op 0,4 gigawattuur. Zeg ik dat goed? Nee, sorry. 40 gigawattuur en dat omgerekend, betekent inderdaad dat wij circa 25 procent van de totale zon op land opgave in Eemnes invullen met dien verstande dat wij geen bijdrage leveren aan de windopgave. En ook nog een aantal andere opgaven zitten in de RES. Als je het helemaal bekijkt, op het totaal zitten wij als Eemnes ergens tussen de, ik denk 7 en 8 procent van de totale opgave met de zon die wij gaan realiseren. Er ligt inderdaad bij het zonneveld, zoals dat er nu ligt een aansluiting.

De voorzitter: Aanvullend.

Mevrouw Wiering: U zegt zon en wind en andere opgaven. Wat is en andere opgaven?

De heer Radstake: Andere opgaven, onder andere grootschalige zon op dak. Op begrote bedrijven zonnecarports die ook gerealiseerd moeten gaan worden.

Mevrouw Wiering: Duidelijk. Die hebben we natuurlijk ook al in Eemnes, maar die mochten we geloof ik niet meer meetellen, want dat lag er allemaal al, hier op het gemeentehuis.

De heer Radstake: Dat is niet correct.

Mevrouw Wiering: Dat is niet correct?

De heer Radstake: Nee, dat is niet correct. Alle grootschalige zon op dak wordt meegeteld, zon op particuliere daken wordt niet meegeteld in de regio.

De voorzitter: Het zoekgebied was het industrieterrein en dat soort ...

De heer Radstake: Klopt. De aansluiting bij het zonneveld wat er nu ligt, is een aansluiting die dubbel zo groot is als eigenlijk noodzakelijk voor het huidige zonneveld wat er ligt. Daar zit op dit moment vanwege de netcongestie geen transportcapaciteit meer op, dus de kabel ligt er wel, maar als we Stedin zouden willen vragen daar wat op aan te sluiten, vanwege de netcongestie is daar geen aansluiting beschikbaar. Voor de ontwikkeling van het zonneveld zoals dat nu aan de orde is, is hij ook te klein, want hij is slechts 20 procent van het totale vermogen wat er eigenlijk nodig is voor het toekomstige zonneveld.

Mevrouw Wiering: Dat betekent dus dat sinds die aansluiting is aangelegd, in de loop der jaren het recht om die te kunnen gebruiken, is komen te vervallen door de netcongestie die in die jaren ontstaan is? Dat heeft er gewoon voor Jan Doedel gelegen?

De heer Radstake: Het is zo, dat er op dit moment inderdaad een kabel ligt waarvoor geen netcapaciteit beschikbaar is vanwege de netcongestie. Dat is correct. Gaat zon en wonen elkaar bijten? Daar werd ook al door de wethouder even aan gerefereerd. Het idee van het zonneveld met de batterij is juist dat zij ook alleen een aanstelling van Stedin verwachten op moment dat zij als netcongestieverzachter worden gezien. En dat betekent eigenlijk, het klinkt een beetje paradoxaal, maar dat de aansluiting van het zonneveld helpt om ruimte te creëren op het net voor andere aansluitingen, omdat het zonneveld in piekuren, wanneer de congestie optreedt, kan worden afgeschakeld en zelfs ook eventueel de batterij op dat moment ingezet zou kunnen worden om het net te ontlasten. En dat is ook de enige manier waarop dit moment binnen de netcongestie er een netaansluiting te krijgen is door zonnevelden.

Mevrouw Wiering: Even in lekentermen: als zij uitsluiten, worden mijn zonnepanelen ... Zon wordt daar opgeslagen? Kan?

De heer Radstake: Zo werkt het ...

De voorzitter: Ik snap de vragen, maar als dit ... Dan zitten we wel heel erg lang, dus ik zou toch ...

De heer Radstake: Maar de kern van het verhaal is: het bijt elkaar niet. Sterker nog, het zonneveld kan helpen om woningbouw verder mogelijk te maken. Dat is overigens een onderwerp, dat zou ik zeker ook even aankaarten op een van de tafels die straks ter beschikking staan

De voorzitter: Ik wil verder niet dat afdoen, maar er komen nog zat momenten, dus ik wil het niet afkappen, maar anders ... Ik hoop dat u begrijpt wat ik bedoel.

De heer Radstake: Dan werd er nog een vraag gesteld. Ik heb hier staan: waar staat de anterieure overeenkomst? Wellicht kan de voorzitter mij even helpen wat ... In de planning. Die staat volgens mij voor september, ik geloof dat het ook een van de andere ...

De voorzitter: Er is later nog een vraag over gesteld, dus die komt ...

De heer Radstake: Net genoemd dat die inderdaad voor september staat. Eemnes Energie en het beleid voor lokale deelname. U heeft als raad een beleid vastgesteld ten aanzien van lokale deelname en daar hebben we in gezegd dat een lokale energievoorziening daar die rol kan vervullen en dat kan Eemnes Energie zijn, maar dat kan eventueel ook een andere lokale organisatie zijn. Dat is ook afhankelijk van de omwonenden en waar zij zich prettig bij voelen en of Eemnes Energie door hen ook gezien wordt als geschikte partij daarvoor. Dus dat is niet onmogelijk. De gemeentelijke investering, die vraag stelde u ook, is het mogelijk voor de gemeente? Die vraag is volgens mij in het verleden ook al eens een keer gesteld en ook beantwoord. In theorie kan dat, want je kunt lokaal deelnemen. Het beleid voor lokale deelname was er juist op gericht om met name inwoners de mogelijkheid te bieden, en met name degenen die rondom het zonneveld straks wonen, om deel te nemen. Dus het lijkt mij niet direct voor de hand liggend dat de gemeente daarin gaat deelnemen, maar het is wel mogelijk. Dat gaat over de batterijen, volgens mij heb ik dat ...

De voorzitter: De batterij heeft u al beantwoord. En dan de contracten over stroom, batterij versterken.

De heer Radstake: Ik heb hier wel wat staan, maar dat is mij niet helemaal duidelijk. Misschien kunt u die nog even een keer herhalen, die vraag?

Mevrouw Wiering: Ik zat onderwijl wat anders te schrijven, dus waar ging het precies over zei je, de vraag?

De heer Radstake: Ik heb hier staan: processtappen op bestuurlijk niveau.

Mevrouw Wiering: Die is niet van mij.

De voorzitter: De laatste vraag die u stelde namens D66 ging over de contracten. En ik heb meegeschreven, zover ik mijn eigen handschrift goed kan lezen, staat er: stroom van de woningen versus batterijen te versterken. U zei ...

Mevrouw Wiering: Daar staat een heel stukje over contracten in en soorten contracten, bij het stukje over Liander en Stedin, en daar heb ik over gevraagd ...

De voorzitter: De woningen en de nieuwe woningen, die stroom in relatie tot ...

Mevrouw Wiering: Die gaan alleen over stroom opgewekt door het zonneveld. Of wordt de batterij ook opgeladen wanneer er sowieso te veel stroom is? Want dat zou dan congestieverzachting zijn, denk ik.

De heer Radstake: Dat laatste dat klopt en dat is inderdaad de wijze waarop de batterij kan worden gebruikt als congestieverzachter. Correct. Volgens mij heb ik dan alle vragen ...

De voorzitter: Dan gaan we verder met de vragen van PRO. Dat was inderdaad ... De eerste vraag was dat de anterieure overeenkomst, die was terecht opgemerkt, voor september stond en dan was eigenlijk de vraag van, wat staat daar dan in en hoe concreet kan je daar ... (00:44:52)

De heer Radstake: Daar moet ik het antwoord op dit moment nog op schuldig blijven. We zijn daar wel mee gestart, maar de volledige inhoud van de anterieure overeenkomsten die kan ik u nog niet aangeven op dit moment.

De heer Van der Kolk: Pardon, kunt u misschien wel iets schetsen over welke onderdelen er dan wel inkomen? Op zijn minst waar aan gedacht wordt? We zitten nu net voor het reces, in september moet hij er zijn. Ik weet niet hoe het gaat, maar dat wordt hard werken nog.

De heer Radstake: Dat klopt, het wordt zeker nog hard werken.

De heer Van der Kolk: Dan heb ik straks nog een vraag voor de wethouder, denk ik, hoe dat proces er dan uit komt te zien. Inhoudelijk is het duidelijk, dank u.

De voorzitter: Die gooi ik zo meteen nog even die kant op. En dan de tweede vraag van PRO was over de participatie.

De heer Radstake: Het verbaast mij enigszins dat er gesuggereerd werd dat de participatie eigenlijk niet meer relevant zou zijn, omdat alles al is ingevuld, want dat is absoluut niet het geval. De participatie is onlangs gestart en die gaat ook zeker doorlopen. En zaken zoals de inkleding, de landschappelijke inkleding, de wijze waarop het zonneveld eruit komt te zien, dat staat allemaal nog open voor discussie. En dat is ook een van de

redenen waarom we vanavond daar in een later stadium over spreken, omdat we zowel van de raadsleden graag import daarin hebben, maar zeker ook van de burgers daarin de input zoeken.

De heer Van der Kolk: Dus even ter verduidelijking: de participatie is dan gericht op de landschappelijke inpassing?

De heer Radstake: Niet alleen op de landschappelijke inpassing. Nee, die is breder. Die gaat bijvoorbeeld over lokale deelname, over landschappelijke inpassing en ook over een aantal andere zaken nog wel.

De heer Van der Kolk: Dan zou ik toch heel graag willen weten, maar dan kijk ik even naar het college om helderheid te krijgen, welke onderdelen van participatie hebben we het nou precies over? Het wordt me uit de stukken gewoon niet helder.

De heer Radstake: Er ligt een participatieplan, dat is ook aangeleverd door NOVAR destijds, dus dat kan ik gerust met u delen.

De heer Van der Kolk: Heel graag, want dat zat namelijk niet bij deze stukken. Dus het feit dat dat plan er wel is, is informatieachterstand.

De heer Radstake: Het zat er wel bij.

De heer Van der Kolk: Ik heb dat niet gezien, namelijk.

De heer Radstake: Dat kan, dat heeft al wel bij eerdere raadsstukken inderdaad gezeten, maar ik stel ze u graag ter hand.

De heer Van der Kolk: Heel graag, dat zou helpen.

De heer Radstake: De vraag van de VVD ging over principebesluit en de tekening. Helaas heb ik niet meer opgeschreven dan dat, misschien kunt u de vraag nog even herhalen?

De heer Van Kempen: Het ging vooral over wat mijnheer Mulders ook zei, over het afvoeren van het water en zo, want het lijkt nu wel een beetje een zootje te worden met hoogteverschillen en als het grondwaterpeil zo meteen ook weer omhoogkomt.

De heer Radstake: Ik denk dat dat de onderwerpen zijn die eigenlijk aan het einde van deze avond om inbreng vragen van de raadsleden, want daarin is ook nog niets ingetekend en ook nog niets besloten. Dus wellicht heeft de schets in het principeverzoek daartoe geleid, dat gedacht is dat er al dingen besloten zijn of dingen in ieder geval al voorbereid zijn, maar dat is nog niet het geval. Dus graag uw inbreng, ook later in de avond. Van het CDA, volgens mij heb ik maar een concrete vraag gehoord van het CDA en dat is: waarom een zuid-opstelling? Die vraag zou ik graag straks ook even door NOVAR zelf laten beantwoorden in de tafelgesprekken.

De heer Seldenrijk: Laat ik mijn andere vraag dan even anders stellen misschien, voorzitter. In de kaartjes worden aangegeven, het ging over ecologie, over recreatie, landschappelijke inpassing, de hele omgeving wordt daarin meegenomen. Hoe kijkt het college, of hoe kijkt jij, ertegenaan dat het zo breed wordt getrokken? Want nu word je eigenlijk op het verkeerde been gezet en daar heb ik toch een beetje een hekel aan. Nou wordt mijn vraag weggelegd, maar hij moet wel ergens beantwoord worden. Dat kunt u ook straks later op de avond doen of het college behandelt die, maar ik vind het wel van belang.

De heer Radstake: Uw punt gaf aan dat u voorkeur uitging naar om het blok te draaien langs de A27. En dan de zuid-opstelling, dat is een technisch ...

De heer Seldenrijk: Dat is een ander ... Maar het ging mij ... Op de kaart wordt de hele omgeving meegenomen voor de ecologie, landschappelijke inpassing. Het gaat allemaal over grond van de burens, wat niet bij dit project hoort. En ik vind wel dat, op het moment dat wij hier praten over zo'n project, je wel praat op de feitelijke gronden en wat daarop gebeurt, niet wat bij de burens aan de hand is. En daar zou ik graag wel de mening van het college over hebben, van hoe die daartegenaan kijken.

De heer Radstake: Dan heb ik vanuit het CDA nog de vraag staan over de ontsluiting versus het grondwater, maar daarin geeft u net al aan dat dat ...

De voorzitter: Dat heeft de wethouder ook al op zich genomen.

De heer Radstake: Dan heb ik volgens mij de vragen van het CDA gehad.

De voorzitter: Nee. De anterieure overeenkomst vastleggen in verband met de zuidelijke ontsluiting, maar dat volgt later ook dan nog wel en waarom er verschillende contracten zijn, zoals de inspreker ook heeft aangegeven.

De heer Radstake: Ik denk dat dat een vraag is die eigenlijk bij de ontwikkelaar hoort en wellicht ook best aan de tafel daar gesteld kan worden.

De voorzitter: Is goed. Dan heeft u inderdaad nu alle vragen gehad.

De heer Radstake: Ik heb geprobeerd zo veel mogelijk mee te schrijven, het ging snel. En dan werd door DorpsBelang aangegeven, het RO-besluit en dat heeft met name te maken met de motie waarop we vanavond ook insteken, waarin werd aangegeven dat er eerst een RO-besluit zou moeten worden genomen voordat we een plan zouden laten indienen. Volgens mij refereerde de wethouder daar net ook aan, toen hij aangaf dat in de Omgevingswet de procedure daarin nu wat anders loopt en anders vraag ik de wethouder om daar nog even een toelichting op te geven richting DorpsBelang.

De voorzitter: En had ik over de planning, dat daar drie jaar tussen zit tussen de afgifte vergunning en start bouw. De vraag was: heeft het met netcongestie te maken of met iets anders?

De heer Radstake: Ik denk dat dat ook een vraag is die het beste gesteld kan worden rechtstreeks aan de ontwikkelaar. Vraag verstrekt aan de tafel.

De voorzitter: En dan had ik nog de opmerking dat in gigawattuur wordt gesproken en die is beantwoord. Dan heb ik nog een paar puntjes die weer teruggaan richting het college. Mijnheer Vos.

De heer Vos: Ik ga mijn best doen. Ik merkte vragen over de anterieure overeenkomst. Dat is vooral een heel technisch, juridisch en zakelijk document wat opgesteld wordt, waarbij alles tegen het licht gehouden zal moeten worden. En zeker de zaken die hier aan bod komen, zullen gewoon tegen het licht moeten gehouden worden. Neem even een ontwikkeling: waar ga je het doen? Welke effecten heeft het op de omgeving en wie betaalt voor de effecten die er gaan plaatsvinden? Dat zijn we gewend om in een anterieure overeenkomst te verwerken, dat is datgene waar we mee aan de slag gaan en dat moet ook steeds duidelijker worden, wat daar wat er allemaal in terechtkomt.

De voorzitter: Maar ik wilde niet te veel inhoudelijk op uw antwoord, want dat ...

De heer Van der Kolk: Ik heb niet een inhoudelijke vraag, even gewoon, kan de wethouder begrijpen dat ik me verbaas over dat er nog weinig zicht is op hoe die anterieure overeenkomst eruit komt te zien, die in september afgesloten moet worden, terwijl we nog heel veel uitzoekwerk te doen hebben? Probeer mij even te helpen hoe dat proces eruit komt te zien, want er ontstaat wat ongemak aan mijn kant. Ik begrijp wel wat een anterieure overeenkomst is. Daar kunnen we overigens ook nog meer zaken in regelen als we doen, dat is niet per se limitatief, dus probeer het ook ... Of het college me nog een beetje kan helpen hoe dat eruit komt te zien?

De voorzitter: Er is nog een ander college die ...

De heer ...: Misschien dat ik iets kan opwerpen? In RO hebben best wel veel te maken ook met de anterieure overeenkomsten. Wat er in de anterieure overeenkomst ... Ik moet heel eerlijk bekennen dat ik deze specifieke niet ken, maar ook ambtelijke uren die wij maken, worden dan uiteindelijk ook door de projectontwikkelaar betaald en daarvoor stel je ook een anterieure overeenkomst op. Dat doen we met, bijvoorbeeld, de Ocriet, dat hebben we het tuincentrum De Bruin gedaan. Dan maak je een anterieure overeenkomst waarin je afsprekt van, alle uren, en dan maak je daar afspraken over, die wij maken, die zullen wij t.z.t. op u gaan verhalen. Ik moet heel eerlijk bekennen dat ik deze specifieke niet ken, maar ik vermoed dat dat daarmee te maken heeft, maar dat kunnen we eventueel ook wel navragen als het moet.

De voorzitter: Maar met alle respect. De vraag is niet precies wat erin staat, want dat is ... Zorg is een beetje van, hij moet over twee maanden af zijn en daar is een beetje het punt in.

De heer ...: Dat zijn gewoon standaardcontracten die gewoon standaard liggen, die we gewoon bij wijze van spreken uit de la halen, wat de gemeente ondertekent, wat de projectontwikkelaar ondertekent en dat is niet zo heel schokkend. En dat gaat dan over het aantal uren wat we kunnen verhalen op de ontwikkelaar.

De heer Seldenrijk: Voorzitter, hier ben ik het toch niet helemaal mee eens. Uiteindelijk, in een anterieure overeenkomst ga je een aantal kaders en uitgangspunten neerleggen. En ik ben het met mijnheer Van der Kolk eens, het is mij totaal niet helder wat op het moment de uitgangspunten zijn, wat de kaders zijn die wij gaan meegeven. En daar is eigenlijk vanavond voor bedoeld, dit gedeelte of de ... (00:54:23), maar ik haal ze hier dus niet uit. Ik zie nergens een stukje vanuit het college wat zegt: dat zijn de kaders die wij belangrijk vinden, wat vindt u ervan? Ik vind het wel heel makkelijk om te zeggen van, het college is bevoegd om die anterieure overeenkomst op te stellen, maar ik weet niet wat ze vaststellen en ik vind dat toch wel een belangrijk punt. Dat merken we hier vanavond ook, het is veel onzekerheid. Dus misschien is dat voor de twee tweede termijn, want het is geen vraag, voorzitter, maar ik wil eigenlijk vragen aan het college: is het college bereid om die anterieure overeenkomst vol vastlegging bij ons voor te leggen, zodat wij ons nog wel wat erover kunnen zeggen? Want ik vind het nu allemaal veel te vaag om daar überhaupt nu ergens ja op te zeggen, bij wijze van spreken, hier kan ik niks mee.

De voorzitter: Een poging van mijnheer Vos.

De heer Vos: Dit lijkt mij uiterst ongemakkelijk en ook heel ongebruikelijk om dat te doen. Anterieure overeenkomsten worden door de opdrachtnemer, dus door het college, vastgesteld met de uitvoerende organisatie. De raad geeft de hoofdlijnen mee en uiteindelijk de opdracht mee en het college gaat dat doen en legt daarover verantwoording af. Zo zit het.

De heer ...: Maar wat zijn nu de hoofdlijnen, wat zijn de kaders? Dat is mij niet helder.

De heer Vos: We gaan we terug naar start. Die zijn volgens mij geschetst. Sorry, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Vos: Die zijn geschetst, u hebt zelf beleidskaders vastgesteld, bepaalde doelen, opgaven, een RES-procedure die speelt. Dat zijn de hoofdlijnen waarmee we aan de slag gaan en dat gaat zich steeds specifieker uitwerken, waarbij ook mensen met verstand van het opstellen van een anterieure overeenkomst aan de slag gaan en die ook gaan vaststellen.

De voorzitter: Mijnheer Defferding.

De heer Defferding: Sorry hoor, maar misschien een helpende opmerking. Volgens mij is het ook zo dat een van de voorwaarden in die anterieure overeenkomst is, dat een kritische randvoorwaarde die BOPA-procedure is, waarin wij wel met elkaar gaan vaststellen wat dan die kaders zijn waarbinnen het project kan plaatsvinden. Het lijkt me dat dat ook in die anterieure overeenkomst komt vast te staan, dat dat een van de belangrijkste kaders is.

De voorzitter: Ik denk dat u de spijkers op zijn kop slaat. Als ik zo vrijblijvend mag zijn dat de kaders nog volgen en dat naar aanleiding van die kaders de concrete anterieure aspecten ... Dat is eigenlijk hoe het normaal gesproken gaat, dus mag ik dit onderwerp over de anterieure overeenkomst met u dan even afsluiten? Anders dan ... Had ik nog meer vragen, moet ik even kijken, want ik ben nu een beetje de draad kwijt. De afwatering is beantwoord en die komt zo meteen in het tweede deel nog terug. Dan had ik volgens mij nog een aantal dingen die u dan zo meteen bij de presentatie nog bij NOVAR kan bevragen. Dan ga ik toch een tweede rondje doen. D66, mevrouw Wiering.

Mevrouw Wiering: Sorry. Dank u, voorzitter. Ik wil toch nog even terugkomen op de congestieverzachting. Houdt dat nou concreet in dat wanneer er geen zon in de batterij hoeft van het zonneveld, dat mijn zon van, laat ik dat dan maar als voorbeeld nemen, mijn zonnepanelen ook in diezelfde batterij gestopt kan worden? Want anders, denk ik, is het geen netcongestieverzachting, maar je eigen probleem oplossen.

De voorzitter: Meteen maar beantwoording?

De heer Radstake: De netcongestieverzachting wordt ook niet bepaald door de aanvragen, maar dat wordt onafhankelijk bepaald door Stedin, of zij inderdaad de batterij kunnen gebruiken voor het wegnemen van pieken op het net. Want als dat niet het geval is, komt de aansluiting ook niet in aanmerking, dus Stedin bepaalt onafhankelijk of er sprake is van netcongestieverzachting.

Mevrouw Wiering: Nou snap ik het eindelijk.

De voorzitter: Heel fijn. Had u verder nog andere aanvragen?

Mevrouw Wiering: Als ik dan toch mag. Over de deelname van de gemeente, ik begrijp dat dat niet het uitgangspunt is. Maar het zou toch fijn zijn om te weten dat het wel gebeurt, mocht het niet tot 50 procent deelname van Eemnes komen op die manier.

De voorzitter: Dan vraagt u dus of de gemeente dat dan gaat doen, ja of nee?

Mevrouw Wiering: Ja.

De voorzitter: Dat is wat anders, of dat een mogelijkheid is, want dat is ... Hij is allemaal al beantwoord bij het vaststellen door uw raad op dit vlak, maar ... Mijnheer Vos.

De heer Vos: Dit is een hele mooie, een goede, politieke vraag ook, want u gaat daarover. En zoals ik hem beluister, ik ken natuurlijk niet de details van het verre verleden, maar u bent sympathiek naar de inwoners, u gunt de inwoners om die participatie te doen en eigenlijk wordt er ambtelijk heel netjes op gereageerd, tenminste, dat vind ik, dat je ook als overheid terughoudend moet zijn op het moment dat de samenleving het zelf kan oplossen. En daarin zit de spanning, maar dat is aan u om daar de dynamiek in te vinden.

De voorzitter: Dat is denk ik een mooie toevoeging. Dat was het namens ... Dan mijnheer Van der Kolk, PRO.

De heer Van der Kolk: Dank, voorzitter. Toch nog even, om iets wel te verhelderen, heeft met name te maken Ik grijp toch even kort terug op die anterieure overeenkomst. Niet om tot in detail door te gaan, maar omdat namelijk in die processtappen heel duidelijk aan wordt gegeven dat het kan gaan over het verhalen van kosten, aanvullende planologische afspraken, participatie en lokaal eigenaarschap, uitvoering, ontmanteling en overdraagbaarheid van ontwikkeling. Terwijl het net vooral ging over, het is een soort standaard overeenkomst. Waar mijn punt van zorg zit, en die wil ik dan vooral aan het college meegeven, ik zie op deze manier een proces ontstaan, waarbij er een overeenkomst gesloten wordt in september, terwijl er nog een heel traject valt te doorlopen en als je niet oplet, zet je september vast en heb je daar later last van. En dan kan je wel zeggen, we hebben nog de hele BOPA-procedure, maar dan kom je ongelooflijk in de knel. Ik wil dat aan het college meegeven, om daar eens even heel scherp op te letten in elk geval, maar op basis van zoals het nu verwoord is, heb ik daar wel een stevige zorg over en ik hoop dat u die kan wegnemen.

De voorzitter: Mijnheer Vos.

De heer Vos: Dank u wel voor deze zorg en de alertheid op dit proces. Tegelijkertijd denk ik ook wel dat die erin zit, dat aan ons die opdracht is om dat goed in te regelen. U geeft terecht uw zorg daarover mee en later in het proces krijgen we nog natuurlijk te maken met uiteindelijk de vaststelling of het bindend adviesprocedure en dan zullen wij ook toelichten wat wij gedaan hebben op dat vlak.

De voorzitter: Maar ik denk dat uw punt helder is en dat, laat ik het maar even in mijn eigen woorden zeggen, de boodschap goed geland is over dit punt. Dat was het namens PRO voor de tweede termijn, dan ga ik naar VVD. Hoeft niet? Mijnheer Seldenrijk hoeft ook niet?

De heer Seldenrijk: Jawel.

De voorzitter: Grapje.

De heer Seldenrijk: Ik ken u een beetje. Ik sluit me wel aan bij de woorden van mijnheer Van der Kolk. Ik denk dat we op een lijn zitten wat dat betreft. Wij hebben er best wel zorgen om, ook gezien wat er nu eigenlijk voorligt. We laten het even hierbij, maar in de eerste termijn heb ik toch de kaders meegegeven die voor ons niet belangrijk zijn. Dat zijn voor ons heel belangrijke punten, waar we eigenlijk ook niet aan tornen wat ons betreft, dat is toch voor ons wel van belang. Die zuid-opstelling en die batterijen, daar komen we straks nog wel even op terug. Maar om nou te zeggen van, een zonneveld met batterijen is een netverzachtende omstandigheid, dan denk ik bij mezelf, dat gaat me toch net iets te ver. Een batterij snap ik, maar de

combinatie daar geloof ik niet zo hard in, want dan zeg ik: zet een grotere batterij in Eemnes neer, dan heb je echt een verzachtende maatregel. Daar kunnen we lang over verschillen, maar in ieder geval, dit gaat om die uitgangspunten en ik zeg wel, de eerste termijn heb ik een paar punten meegegeven en die anterieure overeenkomst had ik had liever niet terug gehad, laat dat ook helder zijn. Dank u.

De voorzitter: Helder, dank u wel. En dan als laatste nog mijnheer Kouwenhoven, namens DorpsBelang.

De heer Kouwenhoven: Dank u wel, voorzitter. Misschien heb ik het gemist, maar ik heb de vraag over de planning gemist. Het antwoord daarop in ieder geval. Tussen april 2027 en eind 2031, waarom dat zo is?

De voorzitter: Die was beantwoord. Het antwoord daarvan is dat die ... Bij een aantal vragen gaan we zo meteen naar het been op tafelgesprek. Krijgt u nog alle mogelijkheid en dan wordt die vraag openlijk door NOVAR beantwoord.

De heer Kouwenhoven: Maar ik heb daar in die zin een klein beetje moeite mee, de commissievergadering sluiten we zo meteen af en dan moeten we aan tafel die vragen gaan stellen, terwijl ik vind dat dat gewoon hier algemeen besproken moet worden en antwoord ook naar de andere commissieleden gegeven moet worden. En niet aan tafel meegenomen en dan moeten wij het maar doorvertellen. Ik heb daar wel een beetje moeite mee, want ik hoor dat een paar keer ontstaan, terwijl NOVAR ook aan tafel kan komen zitten en die antwoorden geven. Ik vind het lastig.

De voorzitter: Maar dan ga ik toch zeggen: dit is een principe verzoek van NOVAR. Er zitten heel veel dingen bij die een ambtenaar of een college lastig kan beantwoorden.

De heer Kouwenhoven: Dat snap ik.

De voorzitter: Er zijn nou eenmaal een aantal vragen die echt door de initiatiefnemer, in dit geval NOVAR, het beste beantwoord kunnen worden en die zitten nu niet aan tafel, die komen zo meteen aan tafel.

De heer Kouwenhoven: Juist. En dan vraag ik me af waarom die dus niet aan tafel zitten, aan het college.

De voorzitter: Maar dat is niet aan het college, dat had u bij het presidium et cetera dan moeten ...

De heer Kouwenhoven: Hadden we daar moeten bepalen wie er aan tafel had gezeten?

De voorzitter: Ja. Het presidium bepaalt de indeling van de agenda en ...

De heer Kouwenhoven: Maar bepalen wij ook wie aan tafel komt zitten?

De voorzitter: Het presidium stelt vast wie presentaties geeft en dit was specifiek een avond van NOVAR die apart stond van een commissievergadering. Want ik was zelf plaatsvervangend voorzitter van het presidium en volgens mij is toen afgesproken dat de griffie voor dat tweede gedeelte een apart programmaatje zou opstellen, in samenspraak met NOVAR.

De heer Kouwenhoven: De presentatie, maar de vragen gaan over het stuk wat hier nu voorligt. Maar ik stel ze straks daar wel en dat is niet anders. De wethouder had het nog even over dat de woningen op trede drie stonden van de ladder. Op welke trede staat het zonneveld? Staat die daarboven, omdat die verzachtend is of staat die daaronder?

De voorzitter: Gaat uw gang, sorry.

De heer Vos: Zeker met de dynamiek zoals die nu hier ligt, en dan zeg ik maar even een netcongestieverzachter, staat op trede een. En dat heb ik, denk ik, in mijn eerste beantwoording geprobeerd ook mee te geven, maar alles wat netcongestie verzacht, kan bijdragen aan het voortvarend aanpakken van alle andere aansluitingen. En daarom staat hij ook op trede een. Op het moment dat je daar verzachtende maatregelen neemt, kunnen er bijvoorbeeld wat meer woningen gebouwd worden en aangesloten worden. Dat is in ieder geval de systematiek zoals die door Stedin en TenneT beschreven en vastgesteld wordt.

De heer Kouwenhoven: Dat wordt lastig uitlegbaar, denk ik, naar de bevolking toe, waarom dat dan wel als eerste gaat en andere niet. Want ik begrijp, de batterij is een congestieverzachter, dat snap ik. Het zonneveld niet, maar voornamelijk de batterij is de verzachter.

De voorzitter: Mijnheer Vos.

De heer Vos: Nu dreigt het risico dat ik in de techniek ga duiken, maar ik heb bijvoorbeeld een auto. U weet wat voor auto ik heb, mijn auto kan bijvoorbeeld overdag gewoon lekker opladen vanuit mijn zonnepanelen en om 16.00 uur 's middags of om 18.00 uur 's middags dan laat ik hem terugleveren. En juist van 18.00 uur 's middags tot 20.00 uur of 22.00 uur 's avonds, is de piek op het net die maakt dat wij nu netcongestie hebben. Als we tussen 16.00 uur 's middags en tussen 20.00 uur en 22.00 uur 's avonds allemaal ons verbruik een beetje temperen, dan is er veel meer mogelijk en dit initiatief beantwoordt juist aan die piekdemping.

De heer Kouwenhoven: Die techniek die ken ik, dus dat snap ik, maar dat gaat dan over de batterij en niet over de, hoe heet het? Over die motie, want daar werd ook nog wat over gezegd door mijnheer Radstake, dat dat in die BOPA-procedure of althans in de nieuwe Omgevingswet niet kon. Volgens mij is de Omgevingswet van kracht geworden op 1 januari 2024 en is die motie ingediend in juli 2024. Had dat niet handig geweest, als de wethouder destijds had gezegd dat die motie totaal zinloos was, omdat die dus niet onder deze Omgevingswet valt?

De voorzitter: Mijnheer Vos.

De heer Vos: Dit is even terugkijken, maar tegelijkertijd kijk ik ook een stukje verder in het proces. U hebt later het delegatiebesluit vastgesteld dan de motie is aangenomen. Uw delegatiebesluit dateert volgens mij van januari-februari '25, waarin juist deze methodiek is vastgelegd en die we dan dus toepassen op besluit van de raad.

De voorzitter: Als onafhankelijk voorzitter wil ik wel even een ding verhelderen. Die motie, laat ik het maar even in mijn ... Die is unaniem aangenomen, dus dat kan ik wel zeggen. Die riep eigenlijk op: ga eerst in de raad de contouren bepalen waar dit ligt en dan pas met de ontwikkelaar. En even in mijn term, is dat dus niet gebeurd. Het is nu de ontwikkelaar die zelf met zijn eigen gebied komt, als ik hem zo vrij mag vertalen, dus dan is die dynamiek helder. Hoe dat toen in de tijd met de motie de strekking daarvan was. Als aanvulling, objectief onafhankelijk. Dan kijk ik even rond of iemand nog echt iets prangends heeft? Niets. Dan wil ik dit onderwerp afsluiten. Zo meteen bij de presentatie van NOVAR zijn er nog een aantal dingen die zijn blijven liggen nu, die we dan nog mee moeten nemen.

2. Overdrachtsdocument RES en aanbiedingsbrief naar raadsleden

De voorzitter: Dan gaan we over naar het tweede agendapuntje en dat was dan de Raadsinformatiebrief plus bijlages omtrent de stand van zaken van de RES, laat ik het zo maar eventjes plat zeggen, of het overdrachtdossier. Begin ik bij PRO, indien daar vragen of opmerkingen over zijn. Niet? Dat geldt ook voor de VVD? Mijnheer Van Kempen.

De heer Van Kempen: Ik merk wel dat ik het een beetje onduidelijk vind hoe dit tweede gedeelte nou precies heel erg anders is vergeleken met het eerste gedeelte, want als ik het zo zie, zit er best wel wat overlap nog steeds in. We hadden nog wel een paar vragen over wat toch een beetje ook de verwachting gaat zijn. Het project ligt er zo meteen de aankomende dertig jaar. Hoe gaat dat niet in de weg liggen voor de toekomstplannen, voor ook de uitbreiding van de Zuidpolder? Ook nog heel even, toch terugkomend even op die batterij, hoeveel meerwaarde hebben nou echt de cijfers ten opzichte van als we een zonnenveld zouden hebben zonder batterij, qua ... Even kijken. In het stuk is te lezen dat de batterij een belangrijke rol speelt bij het verminderen van netcongestie en efficiënter netgebruik. Kunt u aangeven hoeveel toegevoegde waarde de batterij in de praktijk echt heeft? Zorgt deze ervoor dat het zonnet het volledig benut kan worden of blijft het terugleveren op bepaalde momenten toch beperkt? Dat wilde ik ook nog wel even weten.

De voorzitter: Het spijt me, maar ik vond u slecht verstaanbaar. Dit stuk is het tweede agendapunt, dat gaat over het overgangsdokument over de RES. De vragen die u nu stelde, die hadden eigenlijk net ... Daarom kapte ik het niet af, want ik weet dat u nieuw bent, dus dan ga ik niet kinderachtig zijn, maar zou het mogelijk zijn dat u ... (01:11:39) voordat u ze gewoon nog schriftelijk kan indienen, want ik kon ze niet goed volgen. En misschien zo meteen bij NOVAR ook nog aanstippen.

De heer Van Kempen: Zeker, dan hou ik die nog even.

De voorzitter: Nu bent u wel goed verstaanbaar.

De heer Van Kempen: Precies, even wennen inderdaad.

De voorzitter: CDA.

De heer Seldenrijk: We zullen het een beetje kort houden. Het OER gaat ook niet door, die is van de agenda afgeveegd, om het zo maar te zeggen. We hebben het er al een keer eerder over gehad, maar dat is puur van de agenda afgehaald, omdat hij niet rendabel is. Betekent dat, dat alle projecten die niet rendabel zijn, gewoon van die lijst afgevoerd kunnen worden? Want in stukken is natuurlijk ook nog niet eenmaal helder van, moeten wij straks dat stukje nu wel of niet gaan bijplussen? Komt dit stuk niet helemaal duidelijk naar voren toe. Eemnes heeft wel een statement gemaakt in die laatste RIB die ik gezien heb, maar in het stuk komt dat niet echt naar voren toe. Daar was ik erg benieuwd naar, hoe gaat het met dat OER lopen? Want uiteindelijk, er staat natuurlijk een opgave en die valt weg, staan we er wel of niet aan de lat voor. En tweede vraag is dus: als iets niet rendabel is, mogen we het dan in zijn heel gelijk afvoeren, want dat komt feitelijk, volgens mij, bij het OER daarop neer. In zijn algemeenheid, er worden een aantal scenario's benoemd in het stuk. Best wel interessant om te lezen, Eemnes staat natuurlijk met stip op een en twee qua windmolens, natuurlijk. Er worden een aantal scenario's genoemd. Laten we daar ook met elkaar helder over zijn, op moment dat wij weer in beeld komen voor windmolens bij de provincie, dan kan het vorige agendapunt wat ons betreft in ieder geval van de agenda af, om het maar netjes te zeggen. Verder heb ik niet zoveel, voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Dan mevrouw Riemens, namens DorpsBelang.

Mevrouw Riemens: Dank u wel, voorzitter. De enige vraag die ik hierbij heb, het is natuurlijk een overzicht van wat er geweest is. Er is een nieuwsbericht bij de publicatie van het overdrachtsdocument, daar staat geen datum bij, maar daar staat wel in dat, even kijken, tussen mei en juli duidelijk is hoe het in de RES-regio gaat. Nou heb ik begrepen dat er wel ontwikkelingen zijn, dus dat mis ik dan eigenlijk in dit overzicht. En het is nu al juli, dus tussen mei en juli moet dan al geweest zijn.

De voorzitter: Dat klopt. Ik maak even het rondje af, dan doen we de beantwoording. D66.

De heer Defferding: Dank u wel, voorzitter. Op zich is het proces allemaal wel helder. We hebben de afgelopen periode onze rug redelijk recht gehouden in de regio en ik zou de nieuwe wethouder dat ook aanmoedigen om dat vooral te blijven doen. We hebben duidelijke koers gekozen voor hoe wij ons RES-bod willen gaan invullen en wat ons betreft houdt dat ook stand zoals afgesproken. Het enige risico wat wij op zich toch zien, is wat er aan de andere kant van de gemeentegrens in Baarn voor ontwikkelingen plaatsvinden. Dan zou het maar zo kunnen zijn dat we alsnog met iets net over de gemeentegrens blijven zitten, waar we eigenlijk niet mee verder zouden willen. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dan heb ik het rondje gehad en dan ga ik over naar de portefeuillehouder, mijnheer Vos.

De heer Vos: Ik denk dat het goed is om in zijn algemeenheid de beantwoording hierop te formuleren, want een proces is er de afgelopen maanden gaande geweest waarin de gedeputeerde heeft aangegeven van, beste regio, als jullie er niet uitkomen, ik zeg het maar even zo plat zoals ik het gewend ben, dan ga ik het regelen. Dat was zo ongeveer datgene wat de strekking van de oproep van hem was. En wat de oproep was: hij wil terugzien in coalitieakkoorden of er wel of niet invulling wordt gegeven aan het RES-bod. Inmiddels zijn we vrijwel allemaal zo ver dat we coalitieakkoorden hebben in de regio en vandaag in het regioverband. Ik weet niet, misschien praat ik een beetje voor mijn beurt, maar dat moet dan maar. Uiteindelijk zitten we hier vanavond ook gewoon om die perspectieven te zien. De coalitieakkoorden geven een behoorlijk vertrouwen dat het goed gaat komen met het RES-bod. Dat betekent dus ook dat de gemeenten waar kritisch naar gekeken wordt, dat de provincie zegt van, volgens mij komen we eruit met de boden zoals ze liggen. Dat betekent dus ook, dat het coalitieakkoord zoals dat ligt in Eemnes, dat dat ... Als er uitvoering aan gegeven wordt, dat dan ... Die moet ik er wel bijvoegen. Want hij wil wel, sorry, ik praat dan over de gedeputeerde zelf, de stappen zie die genomen worden. Op zijn Spakenburgs: boter bij de vis wil hij zien. Dat is zo ongeveer wat er speelt.

De voorzitter: Zou u nog iets kunnen vertellen over de OER, waarvoor dat ...

De heer Vos: Dat is wel een goede. Defensie heeft natuurlijk aangegeven dat, bijvoorbeeld, op de Leusderheide geen windmolens komen, want juist de helikopters moeten daar kunnen vliegen. Leusden heeft daarbij duidelijk in een coalitieakkoord ook beschreven: als het niet op de Leusterheide kan, dan het liefst zo dicht mogelijk daar nabij. Dat is even de strekking van datgene wat er speelt en dat maakt dat er ook een behoorlijk vertrouwen is van, hier gaan we uitkomen met zijn allen.

De voorzitter: Het ging over het OER, langs de snelwegen.

De heer Seldenrijk: Het OER zijn de stroken naast de snelwegen die eventueel nog ...

De heer Vos: Mag ik daar heel kort over zijn?

De heer Seldenrijk: Maar dat is al eerder een keertje toch in een RIB aangegeven?

De heer Vos: Wat we door OER verliezen, volgens mij is dat eerder ook in een RIB zo beantwoord, dat wordt voldoende nu gecompenseerd als je al die coalitieakkoorden tot uitvoer brengt, wat mijn collega al aangeeft. Boter bij de vis, dan voldoen wij aan de opgave vanuit de provincie, inclusief het wegvallen van het OER.

De heer Seldenrijk: Maar de opgave van het OER wordt dus wel weer bij het RES-bod binnengehouden, hij wordt er niet afgetrokken. Want dat is eigenlijk de insteek die de vorige wethouder had aangegeven in het overleg, dat het stukje uit zou vallen.

De heer Vos: Er was een RIB en die is al in mei geweest, over de OER.

De heer Seldenrijk: En nu wordt hij er weer ingefietst van, die opgave wordt eigenlijk feitelijk hoog voor de gemeente. Dat is een beetje de strekking die erachter zit en daar had ik een beetje moeite mee, omdat uiteindelijk de Rijkswaterstaat en dat soort organisaties zich terugtrekken uit het hele RES-verhaal en wij moeten het allemaal weer oplossen, dat het gedeelte weer wordt ingevuld. En dat is dus nu weer aan de orde.

De voorzitter: Waarvan akte. Dan nog de laatste vraag, dat was een beetje gekoppeld als de andere ... Dat over de rendabele projecten, dat is eigenlijk hier al ...

De heer Seldenrijk: '...' (01:19:07) niet rendabel is, dan gooien we hem eruit en dat komt bij ons op het lijstje te liggen. Wij kunnen hem nergens van aftrekken, dat vind ik wel een slechte zaak.

De voorzitter: Dat is helder. Ik kijk nog even kort rond of er nog iets prangends is. Die kant niet, die kant niet. Dan denk ik dat dit ook voldoende behandeld is. Dan hebben we de twee Raadsinformatiebrieven inclusief bijlagen behandeld. Dan staat die niet op de agenda, maar ik ga hem toch even doen. Dat is een rondvraag indien dat van toepassing is. Dan kijk ik die kant, D66 niet, PRO niet, VVD niet. Geen rondvraag. Nog iets van een mededeling uit het college? Want we gaan toch twee maanden op zomerreces en we hebben maandag een raadsvergadering, waar niet een moment is dat een college nog iets kan mededelen, dus is er nog iets?

De heer ...: Even kort. We hadden vandaag, zoals wethouder Vos al aangaf, een regioday. Daar is onder andere ook gesproken over netcongestie. Wat ik in ieder geval kan aangeven, is dat wij voor 1 juli, dus dat was gisteren, voor de woningbouw ... We hebben maandag, daar kreeg ik pas later bericht van, dus daarom kon ik het ook niet in de raad meenemen, maar we hebben voor alle projecten voor de Zuidpolder ... Want de ontwikkelaars moesten de aanvraag doen, dus dat betekent dat alle 16 zelfbouwkavels dan worden gezien als 16 ontwikkelaars. Die hebben de maandag ervoor samen met de gemeente nog een aanvraag gedaan bij Stedin om 100 procent zeker te zijn dat we ook echt een goede aanvraag hebben gedaan om in aanmerking te komen voor stroom. Mijnheer Seldenrijk had toen nog een vraag over dat mijnheer Reijn eerder afspraken had gemaakt met Stedin over de aanvragen. De Autoriteit Consument en Markt heeft begin dit jaar gewoon hele duidelijke regels vastgesteld waaraan je moet voldoen om op de wachtlijst te komen en die aanvraag moest je dan doen voor 1 juli. Dus we hebben ieder geval nog gecheckt afgelopen maandag of alle projecten waarin Eemnes speelt, en dan denk ik aan de Boni, aan de Ocriet, aan in ieder geval de Zuidpolder, maar ook de Molenweg en de Streefoordlaan ... Ook met die ontwikkelaars hebben we contact opgenomen om te zorgen dat ze ieder geval bewust zijn dat ze voor 1 juli die aanvraag moeten doen. Voor zover wij kunnen nagaan, is dat gebeurd en dat gaan we ook half juli terugvinden op de lijst. En wat we vandaag te horen krijgen, is dat we

voor 1 oktober, dus we hebben er nog even de tijd voor, alle woningbouwopgaven, inclusief dingen als scholen, die we de komende 10 jaar van plan zijn uit te voeren, moeten aanbrengen als gemeente zijnde. We gaan ook kijken of we dat ook regionaal kunnen oppakken en dat betekent inclusief de regio, of tenminste inclusief Almere, Zeewolde en Lelystad, want wij vallen in dat congestiegebied, maar dat is meer even ter info. We hebben nog weer een nieuwe opdracht erbij, dus dat we voor 1 oktober een lijst moeten opleveren wat we de komende 10 jaar van plan zijn aan woningbouwprojecten en daarbij geldt first comes, first serves, dus degene die als eerste indient, wordt als eerste bediend. We proberen ook in regio daar afspraken over te maken, dat we in ieder geval als regio, als dat congestiegebied, samen optrekken. Na het reces zullen we u daar nader over informeren, maar dat is meer even ter info.

De voorzitter: Dank voor de mededeling. Ik parkeer even naar het presidium toe, omdat er natuurlijk wel iets inzit, omdat u aangeeft tien jaar. Dat is natuurlijk wel een politieke keuze, wat wil je wel in tien jaar en wat niet, dus ik parkeer die even naar het eerstvolgende presidium, hoe u daar dan kunt meegeven aan het college te zijner tijd wat dan wel en niet op die lijst moet.

De heer Seldenrijk: Feitelijk ... (01:23:43) in het coalitieakkoord staat hierover, dus wat dat betreft zal dat heel wat werk op voorhand vereisen van het college, om hier uitsluitel te kunnen geven.

De heer ...: Ik wil ook nog alle andere ... Deze regels zijn zoals ze nu bekend zijn. Het zal me niet verbazen als het voor 1 oktober ook nog weer een paar keer zal veranderen, maar dat is meer ook even ... Dit is ook terug te vinden op internet trouwens gewoon.

De voorzitter: Ik pass hem even door naar het presidium en dan mag het presidium in augustus er wat mee doen en wij vinden, dat is aan hun.

3. Sluiting

De voorzitter: Dan hebben we de mededelingen vanuit het college gehad, dan sluit ik nu dit gedeelte van de commissie. Dan dank ik u allen hiervoor. Wat, nee? Ik sluit de hele commissie af, want ik ga zo meteen niet een tweede commissie openen, maar een been op tafel-gesprek. Dank. Dan sluit ik het en dan, die is ook openbaar trouwens, gaan we over tien minuten beginnen bij het volgende. Dank u wel.

4. Raadsledenbijeenkomst met presentatie NOVAR

De voorzitter: Dames en heren. Iets langer dan beoogd, open ik bij dezen een nieuwe vergadering. En zoals al eerder aangegeven, noemen we dat een soort benen op tafel-vergadering waarin op de agenda staat een presentatie, laat ik het maar even zo beknopt zeggen, van NOVAR. Zoals aangegeven, is dat eerst ambtelijk, had ik begrepen, een korte toelichting zou geven en dat daarna NOVAR de presentatie zou doen. Mijnheer Radstake kennen we al. Als u zo meteen uzelf wil voorstellen, dat zou ik fijn vinden en met uw wel bevinden dan wil ik graag het woord geven aan mijnheer Radstake.

De heer Radstake: Dank u wel, voorzitter. Zoals u al aangaf, ik zal even een korte introductie doen. Ik wil heel kort even de rest van de avond met u doornemen, want u heeft onder andere gekleurde kaartjes op uw bureau gevonden. Ik zal zo direct in eerste instantie plenair even heel kort teruggrijpen op de aanleiding voor het zonneveld in Eemnes en ook, waarom de omvang zoals die nu voorstaat. Daarna zal ik het stokje overgeven aan Anneloes Koppelaar van NOVAR, de meeste zittende raadsleden zullen haar kennen van de vorige presentatie, die nog niet te lang geleden is geweest. Het is denk ik goed om ook de nieuwe raadsleden

even kennis te laten maken met NOVAR, dus vandaar even een hele korte plenaire kennismaking. Daarna gaan we in 3 tafels uit elkaar, vandaar de kleuren die u heeft ontvangen. Iedere kleur correspondeert met een tafel en zo direct zal de medewerker van NOVAR even laten zien welke kleur de tafel is en daar mag u dan vervoegen. Bedoeling is dat er op verschillende onderwerpen met u gesproken wordt en ook inbreng opgehaald wordt, want dat is ook wel de essentie van de avond. Dat duurt, denk ik, 10 tot 15 minuten en daarna gaan we wisselen van tafel, zodat alle 3 de onderwerpen voor alle raadsleden hier voorbijgekomen zijn. Tot slot gaan we dan plenair terugkoppelen, datgene wat is opgehaald bij uw raad aan wensen en wat u belangrijk vindt in de ontwikkeling van het zonneveld, en daarna zouden we de avond graag afsluiten. Er is straks al aangegeven dat er ook nog een schriftelijke terugkoppeling komt, dus datgene wat is opgehaald wordt mondeling hier even teruggekoppeld, maar zal later ook schriftelijk worden teruggekoppeld. We hebben ook afgesproken intern dat, mochten er nou wensen naar voren komen die in de loop van het proces niet haalbaar blijken te zijn, wij daarover de raad dan ook actief informeren met een toelichting waarom dat dan niet haalbaar is. Maar we hopen op een goede en actieve inbreng van u allen en dan daarna sluiten we volgens mij de avond af. Ik wilde nu graag even beginnen met de korte introductie van waarom we bezig zijn met het zonneveld in Eemnes. Ik heb daar een paar sheets en ik ga daar heel snel doorheen, voor de meesten van u zal het u bekend zijn. Helaas is het een pdf, dus ik moet even scrollen. De aanleiding voor het tweede zonneveld in Eemnes is het feit dat wij in een RES-regio zitten, de RES-regio Amersfoort. Ik heb een plaatje, maar ik zie dat die wat slecht zichtbaar is. Daar zitten 7 gemeenten in, waaronder de gemeente Eemnes, en in 2021 hebben we een onderlinge afspraak gemaakt binnen de regio dat er 7 gemeenten samen 0,5 terawattuur, daar is hij weer, aan duurzame stroom gaan opwekken in 2030. Nou maakt de provincie regelmatig een tussenbalans op om te kijken hoe wij staan met de voortgang van die RES-belofte en tijdens de tussenrapportage in 2023 signaleerde de provincie dat we eigenlijk achterliepen op onze belofte. En om dat aan te geven, de voortgang in 2024 liet zien dat er op dat moment slechts 0,1 terawattuur vergund en of deels gerealiseerd was van datgene wat we hadden toegezegd en dat er ook geen verder zicht was op andere besluiten om verdere ontwikkelingen te realiseren. En toen heeft de provincie gezegd, en dat staat daaronder, we gaan beginnen met het voorbereiden van inpassingsbesluiten voor windturbines. En enigszins tot onze verbazing merkten wij dat Eemnes daar toch wel hoog op de agenda stond, samen met nog een andere gemeente. Er is toen in de raad meermaals gesproken over: hoe gaan we daar nu mee om? Het was al heel snel duidelijk, ook vanuit de enquête in het burgerforum, dat windturbines niet de voorkeur hebben in Eemnes en datzelfde gold ook, en geldt waarschijnlijk ook nog, voor de raad. Het plan van de provincie was om in Eemnes dan rond het kruispunt 2 windturbines neer te zetten en omgerekend, en dat is zelfs wat aan de krappe kant, kwam dat neer op 35 gigawattuur per jaar. En op dat moment heeft de raad aangegeven, op aangeven van het college, wij moeten daar een tegenbod tegen leggen, want anders neemt de provincie het heft in handen en gaan zij een inpassingsbesluit maken. Daar is inderdaad toen gekozen voor zon en daar komt ook die 35 gigawattuur aan zon naar voren, want dat is vergelijkbaar met de opbrengst van de 2 geplande windturbines van de provincie. Die hebben we ook ingebracht vervolgens weer bij de provincie, als bod van Eemnes voor de regionale energiestrategie, en dat heeft de provincie ook geaccepteerd. We zijn nu wat verder in het proces en nu heeft de provincie gezegd: dat is heel mooi, dat het bod gedaan is. Ondertussen is er wat planuitval geweest doordat Defensie niet langer meedoet met de windturbines langs de A28. Gemeente, u moet een stap bijplaatsen om dat gat dicht te lopen. En daar hebben zowel de provincie als de gezamenlijke gemeente binnen de RES-regio van gezegd: dat klopt, maar het bod van Eemnes volstaat wat dat betreft voor de inbreng van die planuitval. Dus van Eemnes wordt op dit moment niet verwacht dat daar extra inzet gepleegd gaat worden, maar tegelijkertijd, en daar refereerde de wethouder ook wel aan, betekent dat wel dat we voortgang moeten laten zien richting de provincie. En dat is ook de reden waarom we stappen moeten maken in het verdere proces van het zonneveld, want ook nu zal er regelmatig gerapporteerd worden richting de provincie over de voortgang van alle projecten. Ik heb dat eergisteren nog even moeten doen richting de

provincie, over wat de voortgang nou was in het proces van het zonneveld en de verwachting is dat als daar onvoldoende voortgang in zit, de provincie op enig moment toch opnieuw zal zeggen dat zij inpassingsbesluiten zullen gaan nemen. En of Eemnes dan daarvoor aan de lat staat, dat valt te bezien. Ik verwacht dat niet op het moment dat wij voldoende voortgang kunnen bieden in ons bod wat wij gedaan hebben van die 35 gigawattuur. Waarom dan vanavond een bijeenkomst over het zonneveld? Er is al geduid op een aantal moties die zijn aangenomen op het moment dat er is besloten 2 gebieden aan te wijzen voor die 35 gigawattuur. Die moties kunnen niet naar de letter worden uitgevoerd, omdat dat in de Omgevingswet en de positie die de raad daarin heeft gekregen, en zichzelf ook heeft toegediend via besluiten, het niet mogelijk maakt dat er eerst een RO-besluit genomen wordt en dan pas een plan wordt ingediend. Er zal een plan moeten worden ingediend en later in het proces zal de raad daarop een bindend advies moeten geven, dus u bent nog steeds in positie, alleen op een iets ander moment in het proces. Daardoor is een letterlijke uitvoering van de motie niet meer mogelijk, maar we willen wel handelen naar de geest van de motie, want de motie roept met name op dat de raad zeggenschap heeft of input kan geven over de omgeving, de inpassing, de omkadering, volgens mij werd het ook door het CDA aangegeven, de positie van het zonneveld. Dat vindt de ontwikkelaar ook belangrijk, want de ontwikkelaar wil natuurlijk straks komen met een vergunningsverzoek dat zo veel mogelijk aansluit bij de wensen van de raad. En daarom vanavond een wat meer informele setting, waarbij we hopen dat u als raadsleden kunt aangeven wat voor u de belangrijke elementen zijn in de ontwikkeling van het zonneveld waar rekening mee gehouden moet worden. Of dat nu gaat om landschappelijke inpassing, participatie of andere zaken, alles kunt u daarin gewoon aangeven. En de ontwikkelaar zal dan die wensen en richtingen zo veel mogelijk meenemen in het vergunningsproces, zodat er straks hopelijk ook bij het advies geen onverwachte zaken in het planvoorstel meer zitten voor de raad. Dat even van mijn kant, ik weet dat het heel kort was. Als er verder aanvullende vragen over zijn, ben ik best bereid om daar nog eens een keer een toelichting op te geven. En ik wilde nu graag het woord geven aan mevrouw Koppelaar van NOVAR.

De voorzitter: Ik wilde toch even met u ... Het volgende punt is dat u informatie wil ophalen bij de commissie.

De heer Radstake: Klopt.

De voorzitter: Dat wilt u meenemen in het verdere proces voor de ... Dan denk ik, een commissie die geeft een advies, die geeft geen besluiten. Nou is de commissie niet naar, dat bedoel ik niet oneerbiedig, raadszetels vertaald, dus hoe gaan we dat ... Of krijgen we daarna nog een document wat daarna dus nog besproken wordt, wat dan als final des raads wordt meegegeven van, dat zijn inderdaad de punten die in een meerderheid van de raad leven?

De heer Radstake: Dat kan. Het is ook heel bewust een informele setting, omdat we graag willen horen van raadsleden, en dat mag ook nog natuurlijk na een raadpleging van andere raadsleden, zijn dit nou de belangrijke onderwerpen die we mee moeten nemen in de vergunningaanvraag? Dus we doen dat vanavond interactief. Datgene wat er uitkomt, koppelen we schriftelijk terug en ik zou ook willen adviseren om dat te delen met wie u van belang vindt, om daar nog eens even kritisch naar te kijken. Als daar aanvullende wensen op komen, dan kunnen we dat even niet meer een op een doen, maar dan zal dat, denk ik, even schriftelijk achteraf moeten gebeuren.

De voorzitter: Het gaat er mij even om dat ik waarde hecht aan: een commissie geeft advies mee, we moeten zo meteen niet een bepaald advies krijgen die niet vertaald wordt naar raadszetels, want uiteindelijk beslist de raad dat en het is gebruikelijk dat advies wordt gegeven. En op het moment dat u met een advies bepaalde punten meeneemt tot naar een besluit toe, dan is die niet vertaald naar raadszetels. Zo werkt dat nou

eenmaal, dus vandaar dat ik even zoek naar dat we dat op een later moment nog netjes formeel gaan doen dan. Sorry, dat moest ik even ... Ik denk dat voor ieder wel duidelijk is dat we dat even helder moesten hebben voordat we verder gaan. Dan aan u het woord, mevrouw.

Mevrouw Koppelaar: Helemaal goed. De presentatie wordt nog eventjes op het scherm gezet. Goedenavond, geachte leden van de commissie. Fijn dat ik hier vanavond aanwezig mag zijn. Voor sommigen volgens mij een bekend gezicht en voor anderen, fijn dat ik jullie kan ontmoeten. Ik zal mezelf even voorstellen: ik ben Anneloes Koppelaar, projectmanager bij NOVAR en ik ga het even kort ook met jullie hebben over: wie is NOVAR, wat is ons bedrijf, wat doen we? De locatie van het beoogd zonneveld, netcongestie en daarna, zoals aangegeven, hebben we ruimte om met elkaar via de tafels in gesprek te gaan. NOVAR, wie zijn wij? Wij zijn een ontwikkelbedrijf, wij ontwikkelen zonnenvelden, batterijen, duurzame energiesystemen. Wij zijn in Groningen opgericht, Nederlands bedrijf, 10 jaar geleden of 11 al ondertussen. Allereerst hebben we ons gericht op de ontwikkeling van zonneparken, met name in Groningen. Daar was destijds ook meer ruimte en meer urgentie door gas, maar later zijn we ons ook meer in de rest van Nederland gaan vestigen. Zo werk ik bijvoorbeeld van kantoor in Rotterdam en hebben we ook een kantoor in Arnhem. Ondertussen hebben we meer dan 25 zonneparken ook gebouwd in Nederland, ook de grootste in Nederland, en de afgelopen jaren zijn we ons ook steeds meer gaan richten op batterijen, om die los te ontwikkelen en om die nog te plaatsen bij de zonneparken die we al hebben staan, omdat we gewoon zien dat dat een noodzaak is voor netcongestie in Nederland. Wat ook belangrijk is om te noemen, is dat wij een eigen onderhoudspartij hebben. Wij bouwen de zonneparken, we ontwikkelen ze, bouwen, maar wij beheren ze ook, dus wij willen ook graag dat wat we ontwikkelen, we zeggen wel soms van, we worden een soort van burens, we komen er natuurlijk niet echt wonen, maar dat wat we doen, dat we dat ook goed doen, omdat we daar ook gewoon nog 30 jaar lang aan verbonden zijn. En afgelopen jaar zijn we ons ook nog gaan richten richting het buitenland, om ons daar ook de focussen op de ontwikkeling van zonnenvelden en batterijen. Dan even over de locatie, ik heb hier een plaatje van de 2 zoekgebieden die de gemeenteraad heeft aangewezen en vanavond richten we ons met name op zoekgebied B. Dan hier het plaatje waarvan ik denk dat het even goed is om toe te lichten. Wij als ontwikkelaar, wij huren de gronden van grondeigenaren en uiteindelijk gaan wij natuurlijk ook niks ontwikkelen op gronden waar wij geen overeenkomst mee hebben. Dat kan niet, dat mag niet. Zo gaan wij altijd op zoek naar grondeigenaren die met ons een overeenkomst aan willen gaan. En het geel omlijnde zijn de kadastrale grenzen van de grondeigenaar met wie wij een overeenkomst hebben gesloten. Dit betreft dus puur de kadastrale grenzen, dus niet hoe het zonneveld er misschien precies uit komt te zien, maar binnen deze gele lijnen hebben wij als NOVAR rechten verkregen om iets te ontwikkelen. Hoe gaat die invulling er dan uit zien? Dat hangt van enorm veel factoren af. Er staat hier een hele lijst: beleid, gemeenteraad, de input van natuurlijk de omgeving, maar ook ... Ik heb hier bijvoorbeeld de ontsluitingsweg van de Zuidpolder, die heb ik ook vanavond al vaker voorbij horen komen, en allerlei andere zaken. En ik denk ook dat het goed is om te zeggen dat we natuurlijk een landschappelijk ontwerp hebben meegenomen, waar ik ook al veel vragen en goede input over heb gehoord, en ik denk dat het goed is om te zeggen dat dit een schets is, gemaakt door onze landschapper, puur vanuit landschappelijk perspectief, dus daar is nog lang niet alles in meegenomen. We staan echt nog aan het begin van het uitwerken van die schets. Vanavond horen we van jullie graag input en zo gaan we ook nog met de omwonenden in gesprek en met natuurverenigingen, iedereen die daar wat van vindt of kan vinden, dus het is puur een uitgangspunt om ook een gesprek aan te gaan, dus het ligt nog lang niet vast. Dan nog een stukje over de netcongestie, omdat dat zeker hier in de provincie en gemeente een belangrijk punt is. Heb ik even heel simpel bovenaan gezet: teruglevering is niet hetzelfde als afname. Er wordt heel veel gesproken over netcongestie, maar het gaat wel 2 kanten op. Ik denk dat het toch soms goed is om nog even te benadrukken dat niet de hele provincie rood is, voor sommige delen wel, maar met het zonnepark gaan we natuurlijk vooral leveren aan het net. Terwijl, bijvoorbeeld, iets nieuws bouwen, heeft soms juist

afname, dus die 2 zijn niet per se identiek aan elkaar. Voor Stedin is er ook momenteel geen netcongestie op de teruglevering, voor TenneT wel, maar wij zijn natuurlijk ook in gesprek met Stedin over een mogelijke aansluiting. Zij hebben aangegeven dat op Soest voor een ontwikkeling van onze omvang vanaf 2028 ruimte zou zijn, mits we natuurlijk wel maatschappelijk prioriteren door de batterij en dan staan die moeilijke contracten daar die al even aan boord kwamen. En daar maken we dan bijvoorbeeld ook met TenneT afspraken over, omdat daar natuurlijk wel een vorm van congestie is, en zo komen we dus door de maatschappelijke prioritering en die batterij kunnen we wel aansluiten op het net. Dat was denk ik heel kort wat ik wilde vertellen en ik zou jullie graag willen uitnodigen om bij de tafels wat verder met elkaar in gesprek te gaan. En ik zou ook willen zeggen: vanavond zijn we hier aanwezig, maar doe ik vooral de handreiking, mochten er vragen zijn of zouden jullie nog een keer een persoonlijk gesprek willen met ons, of 1 keer, 2 keer, 3 keer, stuur ons een mail, geef ons een belletje en dan gaan we daar van harte op in. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel. Vanuit de vorige commissie waren er nog een aantal vragen die eigenlijk zijn blijven liggen om aan u te stellen. Ik denk dat het zuiver is dat we dat niet zo meteen met ... Dat het moment nu toch is. Kijk ik even naar u rond, denk ik. Mag ook straks? We kunnen ook doen, dat als we na de tafels terugkomen we nog ... Bijvoorbeeld de vraag over de verschillende contracten heb ik openstaan, de drie jaar die mijnheer Kouwenhoven stelde, dus dat zouden we ... Met uw welbevinden, denk ik dat we eerst de tafels doen eventjes, daarna nog terugkomen en als er dan nog andere vragen opduiken, en nog de oude vragen, dat dat dan het moment is dat we die aan u kunnen stellen. Dan even voor de huishoudelijke mededeling, het is dus de bedoeling dat de commissieleden de gesprekken aan tafel met u gaan voeren. Het publiek mag daar uiteraard bij zijn, maar alleen als toehoorder. Ik snap dat dat voor sommigen een teleurstelling is, maar dat is wel de regel zoals dat we hier in huis hebben afgesproken. Als het goed is heeft eenieder een kleurtje gekregen en dan was het de bedoeling dat het kleurtje wordt opgehouden en dat ... Dus ik zou zeggen, gaat u naar de tafel van het kleurtje wat u heeft liggen.

De heer Van der Kolk: Voorzitter, even een praktische vraag. Ik zag net in de presentatie een slide voorbijkomen die niet in de presentatie zat zoals die bij ons in iBabs staat. Het verzoek om wel even de ... Het is maar een plaatje, maar dat wel even de juiste presentatie ook bij ons eigen stuk zit.

Mevrouw Koppelaar: Ging dat over de NOVAR-presentatie?

De heer Van der Kolk: Ja.

Mevrouw Koppelaar: Want ik denk dat dat gaat omdat ik ... Ik had zo'n ... Die er in slide, die zat eroverheen.

De heer Van der Kolk: Die zit niet in ons stuk, het zoekgebied van A en B, dat plaatje.

Mevrouw Koppelaar: Omdat het pdf is, zeker?

De heer Van der Kolk: Ja, ongetwijfeld, maar ik heb hem niet en ik wil hem wel heel graag.

Mevrouw Koppelaar: Doen we hem de volgende keer even dubbel.

De heer Van der Kolk: Dus als we die presentatie kunnen krijgen, dan heel graag.

Mevrouw Koppelaar: Daar zijn we weer.

De voorzitter: Daar zijn we inderdaad weer. We hebben net het, hoe noem ik dat, de tafelgesprekken gehad en er zou een kleine terugkoppeling komen, dus aan u het woord.

Mevrouw Koppelaar: We hebben besloten om even van elke tafel een iemand hieraan te laten schuiven, dat leek ons wel even zo makkelijk. Ik zal even kort proberen samen te vatten wat ik heb opgepikt van de tafel landschappelijke inpassing. Er waren een paar dingen die in elke tafel wel gezegd werden en dat was met name dat het zonneveld het liefst meer naar het westen komt en wat langwerpiger, als ik het zo maar even kan verwoorden. Dat dat de voorkeur heeft van de raad en dat dat ook eigenlijk altijd de bedoeling was geweest. We hebben het eigenlijk ook in elke groep gehad over de subsidie eisen voor de natuur, dat daar bepaalde ruimte tussen de panelen moet zitten om de ondergrond ook goed te laten groeien. Ook werd er vaak gezegd dat er graag ... Soms moeilijk verwoorden, maar dat er goed gezocht moest worden naar een compacte opstelling, dat er gewoon veel opwek gehaald wordt op het perceel, zodat het niet ten koste gaat van de landschappelijke inpassing aan, met name, de oostzijde van de Wakkerendijk. Dus dat daar vooral de participatie van de omgeving en wat de bewoners daar zien heel belangrijk is. Even kijken, in een groep hebben we het ook nog over de reflectie gehad en de weerspiegeling van de panelen, dat we daar ook aandacht aan besteden. Doen we. En natuurlijk de aansluiting naar de woonwijk, daar rekening mee houden. En ook de recreatie, dat die ook nog behouden blijft langs de nieuwe ontsluiting daar. Dan ga ik even kijken. We hebben het natuurlijk ook over het waterpeil gehad. Dat kwam ook bijna in elk groepje terug, dat daar goed naar gekeken wordt. En verder nog even goed gekeken naar hoe dat precies werkt, een onderzoek met het waterschap, en dat gaan we natuurlijk oppakken. En verder is ook denk ik goed om te zeggen dat in elk groepje benadrukt is dat dit een suggestie was met ideeën die we verder gaan uitwerken. Ik denk dat ik dan de belangrijkste punten heb gehad, maar we zetten het ook op papier en we horen natuurlijk graag als er nog iets mist.

Mevrouw ...: Ik heb vooral heel veel uitleg gegeven over het proces, dus ik denk dat het vooral heel belangrijk is dat het goed is dat procesparticipatie en financiële participatie echt twee verschillende dingen zijn. En dat zeggenschap dus ook te maken heeft met de procesparticipatie, hoe die eruit komt te zien en dat het in financiële deelneming bijvoorbeeld heel belangrijk is dat je niet alleen risicovol kan investeren, maar juist dat er ook bijvoorbeeld een omgevingsfonds komt waarin men in de echte directe omgeving daar profijt van kan hebben, zonder dat ze daar financieel aan hoeven mee te doen. Ik denk dat dat bij alle drie de tafels ook wel naar voren kwam. Dichter bij de snelweg plaatsen, kwam bij ons ook weer terug. En verder, het participatieproces loopt niet tot aan de vergunningverlening, maar ook daarna. Het meest intensieve is wel tot vergunningverlening, omdat je daar natuurlijk het landschappelijke inpassingsplan gaat maken met elkaar, maar ook daarna ga je de omgeving goed op de hoogte houden met nieuwsbrieven en ontwikkelingen en stappen die we verder zetten. Het kost vooral voor ons veel tijd om uiteindelijk echt tot de bouw te komen, dus vandaar ook de jaren die we eraan nodig hebben. Omdat wij ook nog een jaar nodig hebben voor de subsidie, de financiering en uiteindelijk ook richting de bouw, dus dat ligt ook grotendeels aan het lange proces.

Mevrouw ...: Voor ons het stukje netaansluiting en batterij, daar ben ik ten eerste heel erg dankbaar voor Jasper, mijn collega, die volgens mij best wel duidelijk heeft uit kunnen leggen, hoe moeilijk de materie ook is. Bij eigenlijk elke ronde kwam er wel terug dat er graag behoefte is aan een duidelijkere definitie van: wat is nu een congestieverzachter, waarom is de batterij een congestieverzachter? Dat zijn wel de meest voorkomende vragen die naar voren zijn gekomen. Ook is de vraag gekomen of er niet alleen een batterij neergezet kan worden en zo ja, zou dan niet alleen een grotere batterij neergezet kunnen worden en hoe verhoudt de batterij zich tot het zonnepark? Het was niet een zorg, maar vooral gewoon toch wel een vraag die vooral

interessant is, denk ik, om te weten en hoe zich dat verhoudt. Daarbij is er ook gesproken over de rol van Stedin met betrekking tot de contracten, dus de capaciteitssturende en -beperkende contracten, hoe Stedin dat heeft geregeld en hoe verhoudt zich dat dan weer ten opzichte van TenneT die daarboven zit? En daarbij ook dus, wat nu nog ook even op het bord staat, de teruglevering en de afname. Waar zit er wel congestie op en waar niet? En hoe ... Eigenlijk is gewoon heel goed uitgelegd waarom dat zo is en waar congestie zit. Ook is er gesproken over vooral de verwachting van bijvoorbeeld 2032, om het maar even te noemen. Hoe zit het dan met de congestie, is er dan wel weer congestie of is het juist afgenomen? Daar waren ook nog heel veel vragen over. Even kijken wat ik nog verder heb. Ook over de lokale omgeving, dus waarom helpt de batterij specifiek ons als Eemnes en niet per se heel Nederland? Maar hoe zou dat ons, en dan inderdaad over de woonwijk hebbende, kunnen helpen? Dat waren volgens mij de belangrijkste vragen en opmerkingen die bij elke tafel wel langs zijn gekomen.

De voorzitter: Dank, voor de samenvatting van de drie tafels. Ik ga de commissie toch even langs, want er zijn nog een paar vragen over uit het eerdere punt. Ik heb ze opgeschreven, maar ik zie dat anderen al denken ... Wellicht zijn die al beantwoord. Zo niet, dan kunt u ze alsnog stellen. D66? Niet. PRO? Niet. VVD niet. Mijnheer Seldenrijk? Niet. Mijnheer Kouwenhoven? Dan zijn er geen vragen, dus dat is mooi makkelijk. Dan mag ik, denk ik, wel namens eenieder u bedanken voor de presentatie en voor de gesprekken en dan krijgen wij nog op papier de bevindingen van vanavond. Dan laat ik maar aan het presidium over hoe die dat dan in een besluitvorming of in een kadermeegevend geheel richting het college gaat samenvatten of gieten, toch? Dan nogmaals, dank. Ook mijnheer Radstake, dank. Dan sluit ik deze benen op tafel-sessie. Wel thuis en welterusten voor zo meteen.